

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki. — Inserati: do 30 peti á 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištevno: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Slavnost v Kranju

V Kranju se odkriva spomenik pokojnemu kralju Petru, ki mu je naša zgodovina dala pridevek: Osvoboditelj.

Je to prvi javni spomenik kralju Petru Osvoboditelju na slovenskih tleh. Postavlja mu ga Kranj, a da ga postavlja prvi bas Kranj, nikakor ni slučaj. Kranj je bil vedno trdnjava, naprednost in nacionalizma in je v tem prednjačil lahko rečemo vsem slovenskim mestom. Da je prvi tudi to pot, ko gre za to, postaviti sebi in poznim rodovom viden znak onega velikega historičnega akta, ki se imenuje osvobodjenje, je tedaj samo logično nadaljevanje one vloge, ki jo je Kranj že doslej vršil na Slovenskem.

Odkriva se spomenik kralju Petru, odkriva se spomenik možu-vladarju, katerega spomin mora proslavljati vsakdo z največjim spoštovanjem, vsakdo, celo oni, ki zahteva največjo demokratično svobodo in ki sicer ni svet za monarhizem. Zakaj pokojni kralj Peter je bil vzor vladarja moderne dobe, vladarja, ki je na prestolu po volji naroda in ki se zaveda, da je le za stalno izbrani predstavitelj nacionalne suverenosti, nič več, tudi nič manj. Vse dejanje in nehanje kralja Petra od l. 1903. ko ga je enegična volja najboljših predstavnikov Srbije poklicala na prestol, pa do kraja sloni na tem najsigurnejšem fundamentu vsakršne oblasti, na tem najmodernejšem, demokratičnem pojmovanju vladarske vloge.

Demokratični vladar se identifikira z narodom v vsem. Kralju Petru so bile v srcu, ne pri srcu, vse one težnje, ki jih je imel srbski rod; njegove so bile bolesti vzpričo obilnega gorja, ki je stiskalo srbska srca na jugu ob Vardaru in na Kosovu, na zapadu v Bosni in Dalmaciji, v Liki, na severu v Sremu, Banatu in Bački, njegovo je bilo ogorčenje nad tujim jarmom, ki je tlačil rod na lastni zemlji, in njegove napore so bile trdne nade na lepše dni, zaupanje na mlado energijo, ki je stremela k svobodi, hlepela po velikih dejanjih borbe zanj. Zato je bil kralj Peter z narodom do popolnosti eno in isto. Ako proslavljamo danes njegov spomin, izgovarjamo s tem najlepše priznanje narodu samemu in njegovim svetlim tečajem. Zakaj kralj Peter je bil le njih tolmač in veliki pospeševatelj.

Te težnje srbstva je proglasil za svoje tudi najboljši del Hrvatov in Slovencev in ustvaril idejno skupnost troimenega naroda. Ta ideja je postala velika gonilna sila generacije, je postala ona osnova, na kateri so se v nadah in pripravah, v žrtvah in trpljenju, v silni volji združili najboljši sinovi troimenovane domovine. Prišlo je veliko delo prekipenja, nacionalne energije in našo borbo v vseh naših pokrajinah, v onih, ki so že poznali dobroto svobode in v onih, ki so še hlepeli po njej v fizični oblasti neprijatelja. Stotisoči, milijoni src so utripali z njimi, ko so padali v strašnem boju, so vriskali z njimi, ko so zmagovali v enaki borbi. Tudi Slovenija je tpejala in vriskala z njimi in naposled dosegla nacionalno svobodo.

Temu najsvetlejšemu svojemu hotenju, temu najlepšemu svojemu doživljenju, najboljši svoji energiji postavlja danes kralj spomenik.

Z njim vred pa ga postavlja vsa Slovenija.

Stjepan Radić v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 31. julija. Danes popoldne prišle v Rogaško Slatino vodja Hrvatske seljaške stranke Stjepan Radić z večimi poslanci. Zvečer bo imel konferenco svojih zaupnikov iz Istarske in iz Hrvatskega Zagorja.

Jutri popoldne se vrši skupščina HSS v Vinici pri Varaždinu. Na skupščini bo govoril Stjepan Radić in po vsej priliki tudi ministar dr. Kraljević. Popoldne se vrše manjše konference in skupščine v Krpani, Lepoglavi in Maruševcu. V ponedeljek se Radić vrača v Beograd.

Severni tečaj se raztopi,

ker je vse jugoslovensko vodstvo vodnih sil odpočikano na skrajno točko naše zemlje v začasno pregonstvo radi letošnjih poplav po Jugoslaviji.

Zatorej vsi brez skrbi v nedeljo na sokolski okrožni zlet v Št. Vid. Za Ljubljanske vsakournu avtomobilus zveza.

Konference, intervencije, komuniqueji

Vlado skrbe poplave in volitve. — Evakuiranci se razmeste po raznih krajih države. — Krajačev načrt za gospodarsko sanacijo. — Razmejitev z Albanijo končana.

Beograd, 31. julija. Predsednik Narodne skupščine, Marko Trifković, je danes dopoldne posetil prometnega ministra ter zaprosil, naj bi ministrstvo izdalo brezplačne vozne liste in omogočilo brezplačen prevoz preostale lastnine 40.000 beguncev iz poplavljenih krajev, ki bodo razposlani na razne kraje naše države. Kadi pomanjkanja hrane in splošnega opustošenja se ti begunci zaenkrat še ne morejo vrniti v svoje rodne kraje in bodo odposlani v notranjost države. Takoj nato se je predsednik Narodne skupščine Marko Trifković napolnil v predsedništvo vlade, kjer je zaprosil ministrskega predsednika Uzunovića, da intervenira v tej stvari in da pospeši ugodno rešitev pri ministru saobraćaja, Jovanoviću.

Glavni odbor Davidovićeve stranke je prejel danes dopoldne veliko število brzojavnih poročil in protestov iz južne Srbije in Črne gore. V teh protestih in poročilih se potrjujejo dosedanja nasilja in navajajo novi primeri radikalnega terorja. Glavni odbor Davidovićeve stranke se je dopoldne sestal k njuni seji, na kateri je razpravljal o potrebnih korakih proti vladi. Ljuba Davidović odpotuje prihodnje dni na čelo posebne delegacije na Bled, kjer se bo prišlo pri kralju. Glavni odbor Davidovićeve stranke izda popoldne komunique in proglas na javnost.

Notranji minister Boža Maksimović se je danes jutraj povrnil v Beograd. Novinarjem je odklonil vsako izjavo o svoji avdijenci na Bledu.

Kdo je kriv nasilja v Južni Srbiji

Nekateri radikali zvrčajo krivdo na pašicevce, ki hočejo baje s tem preprečiti možnost koalicijske med davidovičevci in Uzunovičem.

Beograd, 31. julija. V ospredju političnih dogovorkov stoji še vedno vprašanje o volilnem terorju v notranji Srbiji. Izpodi proti pristašem opozicijskih strank, ki so se pripetili v zadnjih dneh, se v vseh krogih živahno komentirajo. V beogradski javnosti so ti napadi izvajali celo med radikali precejšnje ogorčenje. Naglašajo, da se s takim početjem zopet razpihujejo strankarske strasti, ki so v zadnjem času nekoliko poglele. S tem pa je tudi popolnoma preprečeno prizadevanje Uzunovića, ki je skušal v zadnjem času spraviti gospodarska vprašanja v ospredje političnega zanimanja.

Za razmere v radikalni stranki karakteristično je, da del radikalnih poslancev namiguje, da ni izključeno, da so vsa nasilja inscenirali ožji pristaši g. Pašića, v namer, da onemogočijo zblizanje davidovičevcev s sedanjo vladno večino. Iz vseh poročil izhaja, da so vsa nasilja v prvi vrsti naperjena proti davidovičevcem, o katerih se je v zadnjih dneh zadrževalo, da se pogajajo za vstop v vlado.

S tem v zvezi se komentira tudi potovanje podpredsednika radikalnega kluba v Karlove Vari k Pašiću. Domneva se, da je odpotoval po instrukcije za nadaljnje postopanje radikalne stranke pri občinskih volitvah ter napram Maksimovičevi skupini, odnosno napram Uzunovičevi vladi sploh.

V demokatskih vrstah pa se kljub temu pojavlja veliko nezadovoljstvo in obtožbe za vsa ta nasilja sedanji režim. Odnosi politiki Davidovičevih demokratov izjavljajo, da je spritko takega postopanja izključena vsaka misel na kakršnokoli sodelovanje z Uzunovičem ali Maksimovičem.

Zatruje se tudi, da bo Ljuba Davidović sklical za prihodnje dni sestanek zastopnikov vseh opozicijskih strank, h kateremu bodo povabljeni tudi radičevci. Na tem sestanku naj bi se določile smernice za politiko opozicije napram nasiljem pri občinskih volitvah.

V političnem življenju v ostalem ni bilo nikah posebnih dogodkov. Vse zanimanje je koncentrirano na občinske volitve ter na dogodke v zunanji politiki, zlasti na odnose z Bolgarijo.

Demarša v Sofiji

Beograd, 31. julija. Smoči se je vršilo dajše posvetovanje med ministrom zunanjih zadev dr. Ninčicom, notranjim ministrom Maksimovičem in vojnim ministrom generalom Trifunovičem. Predmet posvetovanja so tvorili zadnji napadi bolgarskih komitov na naše ozemlje. Ministri so razpravljali o ukrepih, ki naj se store v zaščito naših interesov. Po tem sestanku je zunanji minister dr. Ninčič posetil ministrskega predsednika Uzunovića ter mu je poročal o sklepih posvetovanja. V nato sledeči seji ministrskega sveta se je vršila o ukrepih obširna razprava ter je bil sprejet sklep, da se izroči bolgarski vladi energična protestna nota.

Zunanji minister je takoj po seji poslal našemu poslaniku v Sofiji g. Rakici dajšo šifrirano depešo z vsebino protestne note. V niti se konstatira, da ima naša vlada v rokah nespodobitne dokaze, da bolgarske obmejne oblasti tolerirajo in podpirajo napade komitskih čet. V niti se dalje zahteva odškodnina za družine padlih in ranjenih orožnikov. Višina odškodnin se bo določila naknadno.

Našemu poslaniku v Sofiji je naročeno, naj opozori bolgarsko vlado, da se smatra naša vlada prosta vseh obzirov in da bo v bodoče prisiljena preskrbeti zadoščenje za vse komitaške zločine na način, ki se ji bo zdel najprimernejši.

Ministrstvo notranjih zadev izdaja komunique, v katerih odgovarja na obdolžitev Davidovićeve stranke. Ministrstvo potrjuje, da je bil demokratski kandidat Gjura Milanović ubit, da pa ga je radikalni kandidat in storilec Milan Ilić ustrelil v samoobrani.

Danes dopoldne je nadaljeval odbor ministrov, ki izdeluje predloge za sanacijo naših gospodarskih razmer na podlagi načrtov trgovinskega ministra dr. Kraljača. Seja se vrši v ministrstvu financ. Na današnji seji bo odbor izdelal svoje definitivne predloge, ki pridejo prihodnji teden na sejo ministrskega sveta. Finančni minister dr. Perić odpotuje na Bled, da poroča kralju o teh načrtih.

Zunanje ministrstvo je prejelo poročilo, glasom katerega je konferenca po slaničev v Parizu končala z razmejitvijo Albanije. Tozadevni protokol je podpisal za našo državo naš pariški poslanik dr. Spalajković, za Albanijo albanski poslanik Vriani, za Grčijo pa grški poslanik. Mednarodna razmejitvena komisija je končala svoje delo 26. julija na zadnjem šestanku v Florenci. General Jovanović je v imenu naše vlade podpisal dogovor glede plovbe na Skaderskem jezeru in po Bojani ter dogovor glede romarjev, ki bodo romali k Sv. Naumu.

S temi dogovori in s sklepom poslaniške konference v Parizu je izvršena definitivna razmejitev albanske meje, ki se bo ratificirala pri Društvu narodov.

URADNIŠKA OBRAMBNA AKCIJA

Beograd, 31. julija. Za danes popoldne je sklicana izredna seja glavnega odbora uradniškega Saveza. Na seji bodo razpravljali o ukrepih proti vladi ter o dnevnem redu in dnevu izrednega kongresa vseh činovniških organizacij v državi.

KOALICIJA MED DŽEMIJE-TOM IN DAVIDOVIČEVCI

Beograd, 31. julija. Davidovičeva stranka nastopa v južni Srbiji na občinskih volitvah skupaj z džemijetom ter bo postavila skupno listo z džemijetom tudi na bodočih skupštinskih volitvah. To akcijo podpira Nastas Petrović in Ljuba Davidović.

SPOPAD S KOMITAŠI PRI BITOLJU

Beograd, 31. julija. Iz Bitolja javljajo, da se je v bližini sela Kraljevice pojavila bolgarska komitska četa, broječa 16 ljudi. Naša žandarmerija je napadla bolgarske komitaše ter jih zapodila proti meji. Komitaši so se umaknili na grški teritorij.

ZAKON O ZAŠČITI UMETNIN

Beograd, 31. julija. Ministrstvo pravde je izdelalo zakonski načrt o varstvu in zaščiti umetnin. Zakonski načrt bo izročen vsem strokovnjakom v državi, da ga pregledajo in nato dostavijo ministrstvu svoje opazke in predloge.

Darujte za sokolski Tabor!

Nova katastrofa radi poplave

Otekajoča voda je razjedla in porušila obrambni nasip okrog vasi Bačko Novo Selo ter vas skoro vso uničila.

Palanka, 31. julija. Kljub neprestanemu padanju vseh rek se je pripetila pri Bačkem Novem Selo v noči od petka na soboto nova katastrofa. Otekajoča voda, ki je poplavila polja med Apatinom in Novim Sadom, je s silo pritiskala na nasipe vzdolž Mostonske doline. Bačko Novo Selo, ki je bilo že o priliki porušenja glavnega dunavskega nasipa zelo ogroženo, je včeraj postalo žrtev otekajoče vode. Okrog sela je bil napravljen krožni nasip, da se prepreči skrajna katastrofa. Izgledalo je, da je nevarnost minula. Toda v zadnjih dneh je začel nasip, ki je bil zgrajen v naglici in brez trdnih fundamentov, na več krajih popuščati. Otekajoča voda, ki je z vedno večjo silo pritiskala, ga je izpodjedala, tako da se je v minuli noči tik pred vasio podrli v dolžini sto metrov. Voda je z vso silo navalila proti hišam in v par minutah je bila vsa vas pod vodo. 22 hiš se je doslej že porušilo. Izgleda, da bo tudi to vas zadela usoda

Vajske, ki je popolnoma izginila. Prebivalstvo je v paničnem begu zapustilo hiše in je jedva rešilo golo življenje. Vse pohištvo, kolikor ga niso že prej spravili na varno, ter zaloge živila je voda uničila. Živino so že pred prvo poplavo odpeljali na varno. Škoda je ogromna. Prebivalstvo je vso noč donosalo včre z zemljo ter gradilo na nasipih. Proti jutru se je posrečilo zamašiti vazel in preprečiti nadaljnje prodiranje vode, vendar pa je nasip že tako slab, da se je bati, da se popolnoma poruši.

Beda prizadetega prebivalstva je velika. Odigravajo se mučaji prizori skrajnega obupa. Matere se hočejo z otroci v naročju vreči v vodo. Kmetje so primorani prodajati živino in vse, kar jim je preostalo, ker nimajo ne krme ne hrane. To so začeli izrabljati razni brezvestni spekulantje, ki kupujejo živino za polovično vrednost.

Kralj v Ljubljani

Ob sklepu lista nam poročajo, da prisostvuje jutrišnji tekmi za kraljev pokal med moštvo osliškega in ljubljanskega nogometnega podsaveza osebno tudi N. V. kralj Aleksander, ki se pripelje z Bleda na avtomobilu.

Tekma se vrši ob 18. na igrišču Ilirije. Občinstvo naj pride točno. Podrobnije o tekmi prinašamo v sportni rubriki.

VPOKOJITVE SLOVENSKIH PROFESORJEV

Beograd, 31. julija. Na predlog ministrstva prosvete je podpisan ukaz, s katerim se upokojujejo srednješolski profesorji gg. dr. Alfonz Levčič, Josip Silih, oba iz Ljubljane, in Anton Cestnik v Celju.

RAZVRSTITEV UČITELJSTVA V SLOVENIJI

Beograd, 31. julija. V ministrstvu prosvete je zaključena razvrstitev ljudskošolskega učiteljstva v ljubljanski in mariborski oblasti.

NOVINARJI ZA POPLAVLJENCE

Beograd, 31. julija. Danes zvečer priredi Jugoslovensko novinarsko udruženje v dvorani Kolarca velik koncert in zabavo v korist poplavljenim krajem v Bački in Banatu.

Radić o občinskih volitvah v Srbiji

Beogradska »Politika« objavlja razgovor svojega poročevalca s Stepanom Radićem. Na vprašanje, kakšno je njegovo mišljenje o predstojećih občinskih volitvah v Srbiji in Črno gori in kakšen vpliv bodo imele volitve na splošno politično situacijo, je odgovoril Stepan Radić:

Ne poznam dovolj razmer v Srbiji. Potrebno pa je dognati, ali so Davidovičeve pritožbe resnične. Kar trdi, je strašna stvar. Pri občinskih volitvah je mogoče mnogo lažji pritisk kakor pri splošnih volitvah. To pa je tako važno vprašanje, da bi morali radi tega svoje razmere do radikalne stranke revidirati. Če potrjuje vlada tudi in narodno voljo, ne moremo imeti ž njo ničesar skupnega. Za nas kot seljaško stranko je občinska avtonomija prava svetinja. Mi bomo pazili, ali se bodo vršile volitve v Srbiji in Črni gori svobodno. Jaz bom zaprosil naše poslance, naj stopijo v zvezo z Davidovičem in z drugimi. Jaz verujem Davidoviču, on zna pretravati, toda ne laže.

Naša dolžnost je, da zasledujemo dogodke v Srbiji. Za volitve v Srbiji bi se morali interesirati, tudi če bi Hrvatska bila sama zase v federaciji. To se nas tiče že radi ustave. Zato sem sklical sejo glavnega odbora za 18. avgusta, da lahko ocenimo situacijo po volitvah. Ako še ne bomo vedeli za rezultat, odložim sejo.

Pri prihodnjih volitvah bomo imeli mnogo več mandatov kakor sedaj. Vendar pa bomo še vedno navezani na sodelovanje z eno ali dvema srbskima strankama. Ako radikali padejo na 50 do 60 mandatov in doseže Davidović enako število, bomo sodelovali z obema.

Ako bi bil Pašić mlajši in ne bi imel sitnosti z Radetom, bi moje sodelovanje z njim bilo lahko. Neugodno je, ker je prestar in ker v vprašanju korupcije ni kompromisa. Mi ne moremo sodelovati z radikalno stranko, ako bo zahtevala, da pride Pašić zopet na vlado. Takoj pojdemo v opozicijo ali pa bomo iskali koalicijske z drugo stranko. Uzunovič je velik človek, ker ve, da Pašić ne more priti več do vlade, da si sicer iskren pristaš Pašića.

Moderniziranje Ljubljane

Naša bela Ljubljana si ne da miru. Od kar se je začela modernizirati, ne mine dan brez novih ustanov lepih cest, vedno večje števila avtomobilov. Nekoč prazna in vsakdanja predmestja posajajo prava mesta z vilami in novimi modernimi hišami. Sredi mesta se dvigajo visoke palače, na vseh koncih in krajih se odpirajo novi lokali, opremljeni z najmodernejšimi tehničnimi napravami in luksuzom.

Vsak dan prinese ko rečeno kako novotarijo. Tudi veselem je poskrbel za izpremembe in njegovemu prizadevanju se imamo v precejšnji meri zahvaliti, da je Ljubljana to pomlad in poltve dobila toliko novih avtomobilov, da je ni napram lanskemu letu več spoznati. Pomnožili so se avtomobili, vse večje tvrčke imajo svoje tovorne avtomobile, največ pa je privatnih vozil, ki dajajo ob nedeljah in o prostem času naši pokrajini in mestu povsem novo lice.

V tem metežu avtomobilov in povečanju motornega prometa Ljubljancem skoraj niso opazili novega vozila, ki vozi elektriko in brez običajnega eksplozivnega motorja. To je elekromobil ljubljanske poštne direkcije, namenjen po potrebi dostavljanju ekspresnih paketov. V glavnem pa se skrbuje to novo lično vozilo izprazniti vane poštne nabiralnikov. Pošta direkcija ni hotela zaostajati za enakimi ustanovami v tujih velikih mestih, kjer so povsem odpravili avtomobile in vpeljali mnogo cenejše in primernejše elekromobile. Mesto benecinskega motorja uporabljajo elekromobili gonilno baterijo, ki poganja vozila popolnoma mirno in brez ropota. Elekromobil je zgrajen na tri kolesa, spredaj s polnogumastim obročem, zadaj s pnevmatiko. Celo vozilo tehta 1100 kg na gonilno baterijo odpade 350 kg. Popolnoma napolnjena baterija vozi 45 do 50 km. Enkratna napolnitev stane maksimalno 50 Din. Baterija se priključi na običajni električni tok, ki napolni baterijo. Konstrukcija elekromobila je zelo enostavna. Ima samo dve prestavi in ne štiri, kakor navadni avtomobili. Krmarjenje je priprosto, stabilnost enaka kakor pri štirikolesih. Po dobavih pogojih znaša hitrost 15 do 20 km, na gladki cesti pa so dosežili že 33 km.

Elekromobil je bil dobavljen potom javne licitacije. Najnižji ofertant je bila tvrdka Kuštrin, ki ga je dobavila za 83.000 dinarjev. Vozilo je delo berlinske tvrdke »Elt« - Wagengesellschaft.

Po dosedanjih izkustvih se bo vozilo dobro obneslo. Ko bo preizkušnja končana, nameravajo elekromobile vpeljati tudi v Zagrebu in po drugih mestih naše države. Neprikladna so samo mesta, kjer niso ceste moderno urejene ali pa so preveč hribovite.

Vsak Slovenec mora biti član Vodnikove družbe

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza oficijelno ni poslovala. Izven borzni devizni tečaj so bili: Dunaj 501.25 (denar), Praga 167.90 (denar), London 275.65 (denar), New York 56.62, Pariz 135, Milan 183.50 do 183.75. INOZEMSKJE BORZE. Curih: Beograd 9.11, Pariz 12.59, London 25.1275, New York 516.93, Milan 167.90, Praga 15.30, Dunaj 73.125. Trst: Beograd 54.50—54.80, Pariz 74.50—74.90, London 150.50—151, New York 30.90—31.10, Praga 91.50—92, Curih 437—439.50, Dunaj 598.50—601.50.

Lep razvoj naše turisticke

Številni inozemci v planinskih kočah. — Slovenija bi lahko s Švico uspešno tekmovala. — Obisk kljub slabemu vremenu zelo velik. — Treba je še več propagande.

Turistika v Sloveniji je doživela v zadnjih letih krasen razmah. Saj so tudi naše Alpe kakor ustvarjene za turistični promet. Vsakdo lahko najde primerno turo. Slučajnemu turistu so na razpolago brezštevilni kraji, nenevarni, a zato nič manj zanimivi izleti na naše gore, »poklicni« turisti pa najdejo celo vrsto nevarnih in vratolomnih tur. Zato je povsem razumljivo, da ne bi postale naše planine privlačne ne le pri domačinih, ampak tudi v tujem svetu. Posebno je narasel v zadnjih letih obisk Hrvatov in Srbov, ki se kar ne morejo nadevati krasoti naših gor in divnim razgledom z vrhov naših planin. Ni je nedelje in praznika, da ne bi kaka večja skupina iz Zagreba ali Beograda posetila te ali one kočice, ki delajo našim vrlim planincem v okoliščini Slovenskega planinskega društva vso čast.

Naše planine pa imajo vse predpogoje, da postanejo v turističnem pogledu švicarske Alpe. Kakor v Švici žive cele pokrajine od turizma, tako bi lahko tudi pri nas v Sloveniji tvorili turizem posebno panogo dohodkov. Zato se je v tem oziru v minulosti mnogo grešilo in zanemarjalo. S tem večjim veseljem pa je treba pozdraviti akcijo Zveze za tujski promet, ki je lansko leto, še bolj pa letos pričela z velikopotezno propagandno akcijo v inozemstvu, da seznani tuji svet z našimi naravnimi krasotami, t. j. poleg naših lepih letovišč tudi z našimi planinami. Že letos se kažejo lepi uspehi, ki pa tvorijo brez dvoma šele začetek nadaljnjega razmaha.

Posebno je treba omeniti vedno bolj pogoste turiste iz Avstrije in Nemčije, ki kar ne morejo razumeti, kako je bilo mogoče, da jim je vsa ta krasota in pestrost naših planin vse doslej ostala nepoznana. Nemci, ki precej poznajo svet in so se navadno zatekali v Švico, so letos v velikem številu posetili naše planinske kočice in izjavljajo, da spadajo naše planine med

najlepše na svetu in da je naravnost greh, da je o vsej tej naravni krasoti v Nemčiji še tako malo znano. Šele za letošnje sezono se je v Nemčiji pričela propaganda, ki pa je v primeri s propagando drugih držav še zelo pomanjkljiva. — Nemci pravijo, da bi imela Slovenija sprito svojega naravnega bogastva mnogo več obiska, kakor ga ima dandanes Švica, ako bi razvijala Slovenijo vsaj polovico one reklame, ki jo imajo švicarske pokrajine in druge slične države. Vendar pa je tudi v tem oziru le prebit in letošnji obiskovalci iz Nemčije bodo brez dvoma postali stalni posetniki naših planin ter raznesli glas o njih naravni lepoti širom Nemčije.

Ako bo Zveza za tujski promet skupno z ostalimi poklicnimi činitelji nadaljevala s svojo akcijo, uspehi gotovo ne bodo izostali. Razumljivo pa je, da vladajo pri nas še v marsikaterem oziru velike pomanjkljivosti. — Manjka predvsem še one udobnosti, ki so jo turisti navajeni v Švici, manjka strokovne literature, dasi se je v tem pogledu že mnogo izpopolnilo. Toda to so naloge za bodočnost, o katerih bodo morali razmišljati merodajni krogi.

Povprečni obisk v slovenskih planinskih kočah letos kljub skrajno neugodnemu vremenu daleko presega lansko sezono. Koče so v teh dneh skoraj trajno zasedene in mnogokrat primanjkuje prostorov, tako da morajo turisti prenočevati na senu in drugod. Sicer tvori za marsikoga baš ta primitivnost posebno privlačnost, vendar pa bo treba misliti na povečanje turistovskih prenočišč. Dasi je v sedanjih gospodarskih krizah društvom, ki so prevzela nase ta bremena, težko mogoče, izvršiti te naloge, ki zahtevajo ogromne gnotne žrtve, vendar pa je treba misliti in iskati baš v tem času, ko je vsaka para dragocena, nove virov dohodkov in tu je razvoj slovenske turisticke brez dvoma velikega pomena.

Preganjanje slovenskih društev v Julijski Krajini

Trst, koncem julija.

Ni še mesec dni, kar je oblast razpuščila klub Esperantistov v Sv. Križu pri Trstu. Pred tednom dni so imeli člani izobraževalnega društva iz istega kraja simonisti s karabinierji in milicijari, ko so bili na izletu v Tomaj, kjer so zapeli nekaj nagrobne na grobu mladega slovenskega pesnika Črečka Kosovelja. Ta dan je zadela kruta usoda drugi dve društvu v Sv. Križu. V ponedeljek je povabil karabinjerski brigadir k sebi predsednika pred kratkim ustanovljenega društva »Kovčiči« in mu pokazal dekret tržaškega prefekta, s katerim se razpušča društvo, ki na ta način ni živel, niti celih osem dni. Kot vzrok se navaja protidržavni in prevratni duh društva brez navedbe konkretnih podatkov in pa dejstvo, da obstoji pri Sv. Križu še itak mladinsko društvo pod okriljem »Lega Nacionalne«. Pismenega dekreta ali prepisa brigadir ni hotel izročiti.

Velik je tudi pritisk na naša društva, da se vpišejo v fašistovske vrste, spočetka v sindikate, pozneje seveda tudi v stranko. Tako so, kakor znano, privabili v svoj krog velikorepenskega in vrhoveljskega godbo, ki pridno nastopa pri vseh fašistovskih procesijah na Krasu in po tržaškem tlaču v veliko začetno tržaških Italijanov, ki se javno smejejo najnovejšim jančarijem. Enako so hoteli doseči s kmetijskim izobraževalnim društvom v Storijah. Ker se jim to ni posrečilo, so napadli s silo nekatere članke društva in so prepredili vsako nadaljnje društveno delovanje. V Dolenji vasi so na enak način vstavili vaje in nastope tamburškega zbora. V Sezani sta povabila podprefekt Avian in milični tenente Graziosi mlade vaske fante k sebi in jim izjavila, da privolita v ustanovitve mladinskega

društva, ako ne bodo imeli nobenih stikov z Zvezo mladinskih društev in s Sportnim združenjem v Trstu in ako bodo gojili v okoliščini društva tudi vojaške vaje. Nekateri mladeniči so se žal vdalji obljubam, ki so jim obetala nebesa na zemlji. Gotovo se bodo v najkrajšem času kesali svojega koraka, ko bodo spoznali vzrok neprilicakovane ljubeznivosti.

Tudi staro godbeno društvo pri Sv. Križu pri Trstu so skušali pritegniti v fašistovski sindikat. Člani tega društva pa so ostali zvesti svojim načelom in so se raje odločili za razpust društva.

Večje srebro pa je imelo godbeno društvo v Nabrežini, ki je preloilo kar dvoje vabil, eno v fašistovski sindikat, drugo pa od tamošnjega podeštata, naj postane godba občinska. Izmed dveh so si seveda izbrali manjše zlo in so postali občinska godba. Stalni predsednik bo odslej vsakokrajni podeštata, ki ga imenuje osrednja vlada.

Kongres jugoslov.-češkoslov. Lig

Kongres »Jugoslovensko - češkoslovaških lig« in češkoslovaških organizacij iz Slovenije se bo letos vršil dne 7 in 8. avgusta v Ljubljani in na Bledu. Sporedni predgovori: Prihod gostov v Ljubljano v soboto 7. avgusta s brzovlakom ob 17.15. Sprejem na kolodvoru. Otvoritev kongresa ob 18.30 v mali dvorani »Kazine« v I. nadst. Dnevni red: 1) Pozdravni govor predsednika ljubljanske lige dr. Alberta Kramerja. 2) O kongresu lig iz češkoslovaške in jugoslovaške v Pragi dne 3. julija poročila g. R. Pustoslavšek. 2a) O organizaciji in delovanju lig v Sloveniji in v Jugoslaviji vohče poročila dr. Avgusta Reisman. b) O organizaciji in delovanju češkoslovaških društev poročila sekretar Svazu g. Dobrovyn. 3) O ustanovitvi lig v Ptuj in Zagrebu

poročila g. dr. Šalamon in g. Stjepan Farmachevič. 4) Debatna. 5) Resolucije. 6) Zaključni govor predsednikov. Ob pol 21. uri skupna večerja v restavraciji »Zvezda«. V nedeljo 8. avgusta s turistovskim vlakom ob 3.25 odhoda na Bled. Vožnja do Dobrave, na to peš skozi Vintgar (trihletni ure), v restavraciji pri Zmuri oddih (zajutrek), ob pol 11. odhoda na Bled (1 uro). Ob 13. popoldne skupno kosilo v hotelu Sekovanič na Bledu ob 15. razhoda. Odhoda z Bleda z zadnjim večernim vlakom. Večerja v Ljubljani stane 25 Din, prav toliko kosilo na Bledu.

Ker moramo najkasneje do četrtega 5. avgusta vedeti, koliko oseb se udeležijo večerje in obeda, prosimo, da se do tega časa vsakdo prijavi »Jugosl. češkosl. lizi« v Ljubljani na naslov g. Rasto Pustoslavška. Tu se je treba prijaviti do omenjenega roka tudi vsem onim, ki reflektirajo na ceneno prenočišče ali pa na sobo v hotelu. Prošnjo za polovico vožnjo po železnici smo vložili; dosedaj še sicer nimamo rešitve, vendar je gotovo, da smemo z zanesljivostjo računati s to ugodnostjo. Kot delegata lig v češkoslovaški se udeležijo kongresa generalni konzul g. dr. Otakar Beneš in ministerjalni svetnik g. A. Beringer.

Afera generala Gajde

Znana afera načelnika glavnega štaba čsl. armade gen. Gajde je stopila v novo fazo in vse kaže, da se bo razvil iz nje velik škandal. Znani dunajski revolverski list »Der Abend« je priobčil 16. t. m. pod delnim naslovom članek »Gajda je vohun«, v katerem pravi, da je Gajda pripravljen storiti za denar vse in da je njegovo delovanje podobno znani Redlovi veleizdaji. Na ta izpade reagirajo »Narodni Listi« v četrtek popoldanski izdaji z obširnimi člankom pod naslovom »Svetovni škandal z afero generala Gajde«. V tem članku pišejo »Narodni Listi« med drugim sledeče:

»O postanka naše države češkoslovaška javnost se ni videla tako ostudne, podle in državi nevarne afele, kakor je gonja proti generalu Gajdi. Kampanja se je pričela 13. maja s zloglasnim člankom »Išče se general«, ki ga je napisal socijalnodemokratski poslanec Bechyně. Posledice zakulisne kampanje proti šefu generalnega štaba so se pokazale šele pred vseslovenskim zletom. General Gajda, ki je znan po svojem narodnem prepričanju in popularnosti med Sokolstvom, je bil poslan na prisilni dopust in svetovlasi so mu, naj odpotuje v tujino. Pozdraviti bi bil moral delegacije jugoslovaške vojske, s katero se je med vojno junaka boril v Dobruži, toda v splošno presenečenje pri sprejemu ni bil prisoten. Sokolstvo in množice občinstva so na sokolskem stadionu zaman iskale med zastopniki naše armade gen. Gajdo. Nihče ni vedel, kaj se godi, dokler niso začeli ličarski listi obencem z dunajskimi in berlinskimi nacionalističnimi listi pričevati komentarjev k temu dopustu in napadov na Gajdo radi njegovega nacionalnega prepričanja.

Proti Gajdi je bil zasnovan komplot, ki je pomenil obnem napad na našo armado. Odstanitve načelnika generalnega štaba naj bi bila samo začetek. Gajdi bi sledili je mnogi drugi nacionalistični misleči generali in častniki, ki niso po volji elementom, ki bi radi napravili iz naše armade sužnje rdeče zastave. Na pritisk javnosti in tiska je bila uvedena v ministrstvu narodne obrambe preiskava, toda šele takrat, ko se je vihar ogorčenja že razširil. Preiskava je bila že pred desetimi dnevi končana z uspehom, kakršnega je javnost tudi pričakovala. Dognano je namreč, da Gajda ni ničesar zakrivil. S tem so njegovi nasprotniki razkrinkani kot zahrbitni in podli obrekovalci.

Ko so organizatorji kampanje proti Gajdi spoznali, da je bil njihov napad srečno odbit, so vzporedno potom tiska proti njemu novo kampanjo. V tem se je posebno odlikovalo komunistično »Rude Pravo«, ki je bilo ogorčeno, da se šele zdaj pričel je sodba nad zločinski delovanjem generala Gajde med svetovno vojno.

Dalje omenjajo »Narodni Listi« brošuro, ki jo je izdal nedavno legionar dr. Karlik pod naslovom »Slučaj generala Gajde. Vzroki, podlaga, osebe«. Pisec te brošure trdi, da je dal iniciativno za gonjo proti Gajdi zunanji minister dr. Beneš in da je legionarsko glasilo »Narodni Osvobozenje«

prvo priobčilo senzacionalni očetek, da je Gajda vohun. Dr. Karlik navaja še druga presenečljiva odkritja. Tako trdi, da je major Kratochvil v Sibiriji izdal Gajdo s tem, da je izpustil ujeti boljševiški štab. Ta štab je zbral pozneje nove boljševiške čete in ubijal češke legionarje. Dr. Karlik zaključuje svojo brošuro s pozivom na dr. Beneša in senatorja Klofaca, naj to afero iznese pred javnost, njega pa naj tožita, da se izkaže, na kateri strani je resnica.

Sport

Tekme za kraljev pokal

V tekmah poudarjenih reprezentance za dragoceni kraljev pokal se srečata jutri v Ljubljani osiješki in naš podsavez. Ljubljana bo imela prvič priliko, da vidi osiješki nogomet. Tekma sama je v toliko bolj zanimiva, ker sta bila prvaka in predsednika obeh poudarjenih oba občutno poražena v Zagrebu. Ker bo večina igralcev nastopila tudi v tekmah za kraljev pokal, lahko smatramo nedeljsko igro kot nekaj boja za prestiž obeh poudarjenih.

Osiječani, ki so zapustili v Zagrebu boljši vtiš od Ilirije, se trdno nadejajo, da bodo tudi v Ljubljani zmagali. Njihov podsavezni kapetan je sestavljen za jutrišnjo tekmo sledeče moštvo: Bančević, — Opravič, — Nittinger, — Vučković, — Petelin, — Buher, — Pichler, — Matošević, — Sivek, — Fritz — Andušić. Moštvo tvori trije igrači Slavije, štirje Hajduka, trije Gradjanskega in eden Sloge. Bančević slovi po svoji hladnokrvnosti in neustrašenosti in uživa popolno zaupanje Osiječana. Najboljši moštvo je brez dvoma Nittinger, glavna opora Gradjanskega. Srednji krilec Petelin spominja v igri na našega Gabeta. Napadalcji so izvršni tekači, Andušić tudi dober tehnik in šuter. Najnevarnejši pa bo brččas Matošević, strah vseh osijeških vratarjev radi svojih bombnih strelav. Moštvo goji igro dolgih pasov s pretežno uporabo kril.

Ljubljana nastopi v postavi: Miklavčič — Pleš, Beltram — Zemljak, Zupančič II, Zupančič III. — Herman, Oman, Martinek, Doberlet, Kreč. Moštvo je sestavljeno zelo dobro. Podsavezni kapetan se je držal principa, obdržati homogenost, kar je zelo važen čimtelj vsake reprezentance. Ljubljansko moštvo ima pred Osiješkom prednost, da je dobro vigrano in da je absolviralo več skupnih treningov. Podsavezni kapetan je imel pomisleke edino glede vratarja, vendar se je končno odločil za Miklavčiča. Upamo, da bo ta v polni meri zadostil svoji nalogi, zavedajoč se važnosti tekme. Pripravljeni smo, da bodo vsi igrači storili svojo dolžnost in zastopali častno naš nogomet.

Tekma se vrši ob vsakem vremenu na igrišču Ilirije in prične ob 18. Predprodaja tribunskih sedežev in lož se vrši pri trdnici Gorec (palaca Kreditne banke), predprodaja navadnih sedežev pa v trafiki Sever, Seienburgova ulica.

— Turistovski klub »Skala« pozivlja svoje članstvo, da poravnava po dostavljenih poloncih članarino. — Odbor. 700/-

— Iz sekcije Z. N. S. (Službeno.) L. N. P.: O. N. P. sodi g. Dubravčič (Zagreb), stranska sodnika Ahčan in Smolec. — Za juniorske tekme se delegirajo: sobota 18.30 Olimp: Jadran g. Cimperman; nedelja 8.30 Hermes: Mars gosp. Perko, ob 10. Ilirija: Olimpija g. Hiti. — Razveljavlja se sodniška izkaznica g. Branko Husa, kaznovanega po Z. N. S. z zabranjo sojenja na leto dni. Imenovanega pozivamo tem potom poslednjič, da preda izkaznico najkasneje v roku treh dni. — Tajnik.

— Juniorske tekme za prehodni pokal Ilirje. Zmagovalci v dosedanjih šestih tekmah letošnjega pokalnega tekmovanja za prehodni pokal SK Ilirije tekmujejo danes in jutri medsebojno v II. kolu. Sestaneta se danes, v soboto ob 18.30 Olimp in Jadran, jutri ob 8.30 Hermes in Mars ter ob 10. Ilirija in Olimpija. S tekmami med klubi, ki so se po svoji dobri in zmagoviti igri v I. kolu kvalificirali za II. kolo, pridobi tekmovanje znatno na zanimivost in napetosti. Medklubiški odbor poziva udeležene klube na tem mestu vnovič, da poskrbijo tudi naprej za discipliniran nastop svojih juniorskih moštev ter pripomorejo, da se bo tekmovanje nadaljevalo v redu in v korist mladinskega sporta. — M. O.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: sobota, 31. julija 1926; katoličani: Ignacij; pravoslavni: 18. julija 1926; Jakint; muslimani: 20. moharema 1345; židje: 20. aba 5688.

Jutri: nedelja, 1. avgusta 1926; katoličani: Peter; pravoslavni: 19. julija 1926; Markina; muslimani: 21. moharema 1345; židje: 21. aba 5686.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Ljubljanski dvor: »Pat in Pata« chonv.

Ob 21. uri: mirozov Ljubljanske cestne železnice.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.

Kino Ljubljanski dvor: »Pat in Pata« chonv.

Prostava 25. letnice Ljubljanske cestne železnice.

Tekma za kraljev pokal reprezentance Osijek — reprezentanca Ljubljana na igrišču Ilirije ob 18.

Odkritje spomenika kralju Petru Osvoboditelju v Kranju.

Sokolska zleta v Št. Vidu in na Rakeku.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Sušnik, Marjini trg 5; Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Solnce zaide danes ob 18.41 in vzhaja jutri ob 5.20.

Mesec vzhaja danes ob 23.20 in zaide jutri ob 12.09 ter zopet vzhaja ob 23.49.

Film

Govoreči filmi

Filmska industrija je v zadnjih desetletjih zelo napredovala. Posebno se odlikuje ameriška filmska industrija, ki danes obvlada vseh svet. Vsi napori nemške in francoske filmske industrije, da izpodrinejo na kontinentu ameriško konkurenco, so ostali doslej brezuspešni.

Ameriške filmske industrije, ki so združene v močnem trustu, preizkušajo sedaj neki nov izum, ki naj omogoči proizvajanje takozvanih govorečih filmov. Poseben aparat bo istočasno s projiciranjem slik na gramofon podoban način proizvajal vse zvoke, ki odgovarjajo slikli, to je govore posameznih igralcev, sviranje godbe, buča, nje morja, drdranje avtomobila itd., tako da bo gledalec imel občutek, kot da sam doživlja vse dejanje filma ali pa da se nahaja v gledališču, kjer se na odru vrsti dejanje za dejanjem skler s to razliko, da bodo nepremične kulise zamenjali naravni posnetki.

Karl Lamley, predsednik trusta ameriške filmske industrije, je na vprašanje novinarjev izjavil, da bo nova iznajdba, ako kolikaj uspe, podvelja produkcijo ameriške filmske industrije. On je prepričan, da bodo s časom govoreči filmi popolnoma spodrinili gledališče, zlasti dramo, na sličen način, kot je avto izpodrinilo konje in vozove. Za ljubitelje filmov in vse one, ki imajo nove dobre ideje, nudi po njegovem mnenju filmska industrija v bodočnosti široko polje udeleževanja in zaslužka. Američani kot vseskozi praktični ljudje so se nove iznajdbe z vso vneto poprijeli in jo bodo skušali do skrajnosti izkoristiti. Največja bodočnost se seveda obeta filmskim igralcem, književnikom, publicistom, električarjem, fotografom in slikarjem. O bogatih lastnikih filmskih industrij g. Lamley sicer ni nič omenil, ni pa dvoma, da bodo ti pri cel stvari najbolj odrezali.

× Voditelj Mladoturkov izvršil samomor. Karo Kemal, voditelj Mladoturkov, ki je bil tudi zapleten v zaroto zoper Kemal pašo, je v sredo izvršil samomor. Oblasti so ga že dolgo zasledovale in v odločnosti obsodile na smrt. Te dni pa so zvedeli, da se skriva v neki stari ulici Carigrada. Ko je orožništvo hišo obkloplilo in je Karo Kemal uvidel, da je beg nemogoč, si je poglaval krogljo v glavo in bil takoj mrtev. Bajle nameravajo turška oblastva njegovo truplo javno obesiti na vislice, da bo vsaj po smrti kaznovan.

× Strašno neurje v Nemčiji. V terek je vladalo po srednji in zapadni Nemčiji strašno neurje. Med nevihto je padla debela toča, ki je napravila ogromno škodo.

P. Ripson:

25

„Na pragu smrti“

Kinoroman.

»Vi ste se torej včeraj pripeljali z umorjeno Nelly«, je dejal Kerry rezko, brez vsakega pozdrava z besedami, ki so bile sekane kakor s sekuro.

Grant, ki je že odprej po časopisnih vesteh vedel, da Kerry ne pozna nobenih formalnosti in v gotovem oziru tudi nobene družabne olike, se nikakor ni začudil temu sprejemu in tudi ni reagiral na to, da ga je Kerry meni nič, tebi nič tako nadržal. Hladno mu je odgovoril:

»Da, jaz sem tisti, ki sem se včeraj pripeljal z umorjeno Nelly v Harwich in baš radi tega prihajam k vam. Morda vam bom v marsikateri razjasnil delovanje lopovov v Londonu. Dovolite mi, da sedem, kajti moje poročilo bo zelo dolgo.«

Brez vsake formalnosti je Grant sedel za mizo in Kerryju ni preostalo drugega, kakor, da je storil isto, ne da bi trenil z očesom. Na tihem pa si je že napravil sodbo o Grantu. Možak mu je zelo ugajal, ne samo na zunaj, temveč tudi po svojem obnašanju.

»Predno začnem s svojo povestjo, se vam hočem natančneje predstaviti. Tu je moj ameriški potni list in tu je moja detektivska legitimacija.«

Kerry je vzel obe listini v roke in ju natančno pregledal. Nato ju je vrnil Grantu in kratko rekel:

»Hvala.«

Grant je sedaj začel s svojo povestjo. Pripovedoval je Kerryju, kako se je seznanil na gradu sira Latimerja z njegovo hčerko in z indijskim princem Narjem; pripovedoval je vse, kaj se je dogodilo na gradu in v princu vili v Londonu, kako je iskal svojo ugrajbeno nevesto po vsej Ameriki in jo slednjič našel in rešil in kaj se mu je vse dogodilo v Londonu, ko se je pripeljal nazaj, da poišče skrivnostno bodalo, ki ga je neobhodno rabil, da izbrže sramotni napis s čela svoje zaročenke, katerega je bil nanj napisal njen oče, hipnotiziran od zločinskega princa. V dokaz svojih trditve je posegel v žep in izvelkel iz njega usnjeno torbico ter pokazal Kerryju skrivnostno orožje.

»Da, to je staro indijsko delo,« je dejal Kerry. »Marsikak ljubitelj starin bi vam plačal za to-le prav lepo vsoto. Toda vrnila se k včerajšnji žrtvi. Pravite, da ne poznate njenega rodbinskega imena intudi ne veste, odkod je?«

»Vsekakor je menda Angležinja, kajti prej je bivala v Londonu in odšla je skupno s Poolom v Ameriko. Nato se je zopet vrnila sem, kjer jo je doletela usoda. Zame ne obstoja noben dvom, da jo je umoril eden služabnikov princepe Sorije, misleč, da ima pri sebi to bodalo, ki ga hoče Sorija za vsako ceno

dobiti nazaj v svoje roke. Ker ga pri Nelly niso dobili, vedo torej, da ga imam jaz in moram biti do skrajnosti oprezen, drugače me lahko doleti ista usoda.«

»To princepo Sorijo zasledujemo že precej časa,« je odgovoril Kerry, »kajti prepričani smo, da je v najbližji zvezi s tolo indijskih kupčevalcev z dekleti, ki deloma s silo, deloma s prigravarjanjem lovijo mlade ženske po Londonu in po večjih pristaniščih. Imamo že več slučajev, da so dekleta na skrivnostnem način izginila, in kljub natančnemu nadzorovanju pristanišč se nam za enkrat še ni posrečilo preprečiti to kupčijo z belimi sužnjami... Kaj pa nameravate sedaj storiti Mr. Grant?«

»Moja mislja v Angliji je končana,« je dejal Grant. »Odsel bom samo za en dan na grad sira Latimerja, da povem njemu in njegovi soprogi veselo novico, da sem našel bodalo, potem se pa nemudoma odpeljem v Ameriko po svojo nevesto in danes šest tednov upam, da praznujem veselo ženitovanje na gradu njenega očeta.«

»Ako vam je prav,« je dejal Kerry, »obedujeva danes skupaj s tukajšnjim policijskim ravnateljem in potem se odpeljeva skupaj nazaj v London. Občudujem sicer vašo drznost in energijo, toda naše londonske razmere premočno poznate, da bi se mogli čuvati pred tako rafiniranimi hudodelci, kakor je ta topla Indijec. Zato vam bom dal svojega uradnika, krasnega dečka, ki vam bo

delal družbo ves čas, dokler ste še v Angliji. To ni samo v vašem interesu, temveč ravnotako tudi v mojem, kajti v slučaju, da bi se vam hoteli Indijci na katerikoli način približati, bi bila to za nas izborna prilika, da jih zasledujemo in razkrinkamo...«

Stenska ura je bila dvanaest. Nad dve uri sta se bila Kerry in Grant pogovarjala.

»Popoldan je že,« je dejal Kerry in se dvignil. »Tukajšnji policijski direktor je moj stari znanec in nikakor vam ne sme biti neprijetno, dragi Mr. Grant, da vas nepovabljenega vzamem k njemu s seboj na kosilo.«

Ko sta odhajala skozi policijske pisarne, so uradniki s spoštljivim strahom zrlji na nadinspektorja Kerryja in njegovega ameriškega kolego.

Sedla sta v spodaj čakajoči avto londonske policijske direkcije in se odpeljala na direktorjev dom. Tu je našel Grant veselo družbo. Policijski direktor je bil majhen, še mlad človek, njegova žena simpatična dama, ki je s svojim naravnim smehom in zabavnimi opazkami spravila v dobro voljo divjega Kerryja in resnega Granta in ostala, sta do dveh popoldne v zabavni družbi, potem sta se pa odpeljala s Kerryjevim avtomobilom v London.

Zagonetka Nellyinega umora je bila razjasnjena in Kerry se je podal v nov boj, odločen, da najde krivce in jih privede pravici v roke.

13. POGLAVJE.

Sreči nasproti.

Sredi visokega gričevja stoji grad sira Latimerja. Potnik ga vidi že od daleč, kajti mogočna zgradba je sezidana na visoki, strmi skali, ki nadvaja vse pokrajino. Bilo je nekega solnčnega popoldneva, ko je posestnik, sedeč na kamenitem balkonu, naenkrat začudeno dejal svoji soprogi, ki je sedela poleg njega:

»Glej, Mary, avto prihaja po cesti. Kdo bi se pač mogel zgubiti v našo samoto?«

Njegova soproga je pogledala v označeno smer in v istini videla v daljavi avto, ki se je blizil gradu.

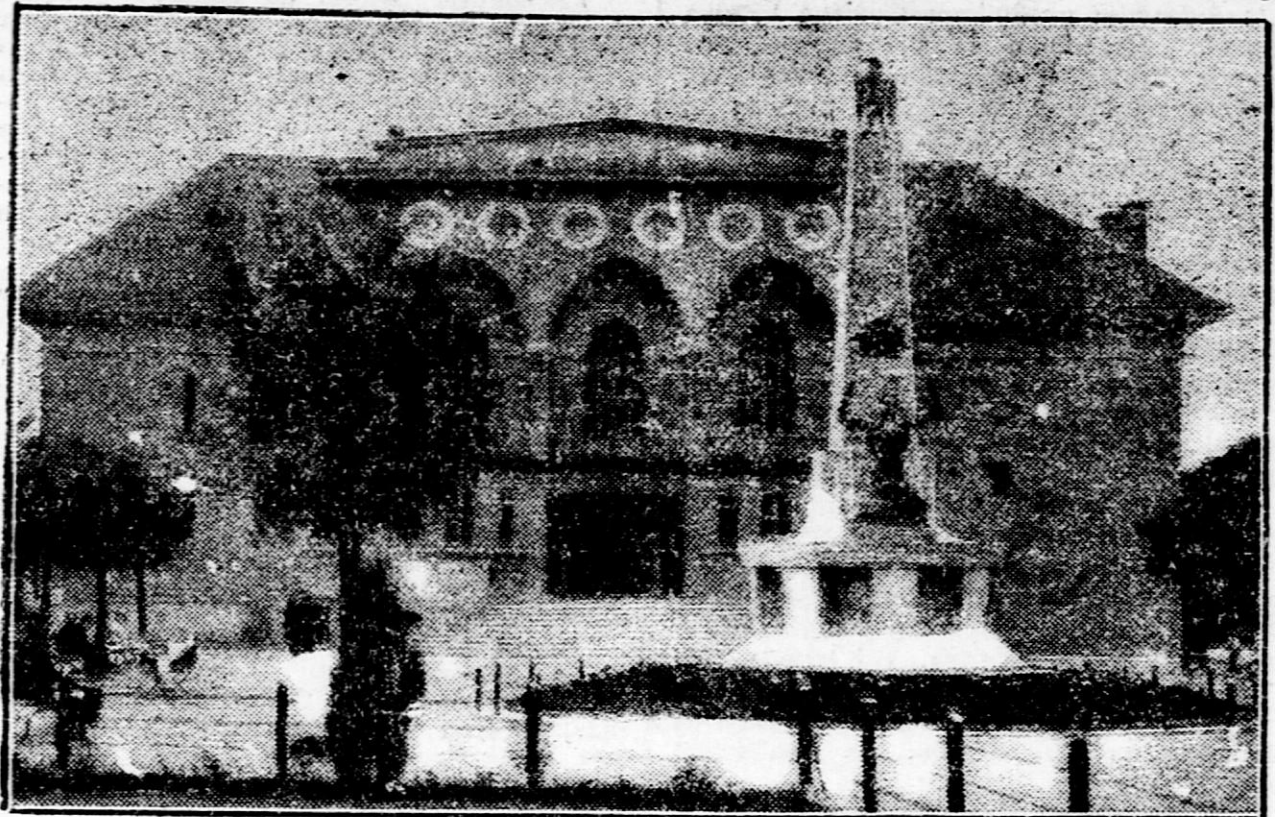
Odkar sta na tako nesrečen način izgubila svojo hčerko, nista nikogar več sprejemala, in prej tako hrupni grad, na katerem je odmevalo veselo smejanje velike družbe, je postal tih kot samostan. Žalost ga je obšla, Latimer in njegova soproga sta vsa potirata in obupana živeča strašno življenje. Negotovost usode njune ljubljene hčerke ju je tako potirala, da sta se postarala za desetletje. Šele brzojav, ki ga je bil poslal Grant iz Los Angelesa, da je Eliza rešena, je spremenil položaj. Bil je kot prvi žarek solnca, ki po dolgih meglenih zimskih dneh prisije na zemljo. Nato so začela prihajati Elizina pisma, teden za tednom, in njeni stariši so željno čakali teh poročil.

BORBA ZA KRALJEV POKAL

med reprezentancama Slovenije in Slavonije

v nedeljo 1. VIII. - Igrišče SK Ilirije ob 18.

Odkritje spomenika kralju Petru v Kranju

Spomenik kralja Petra pred Narodnim domom.

Vozni red vlakov.

K slavnostnemu odkritju spomenika kralju Petru I. v Kranju bodo vozili dne 1. avgusta (ti-le vlaki):

1. Iz Ljubljane: izletniški ojačen ob 5.25; osebni ojačen ob 6.37, 15 minut kasneje drugi del; mešani kot osebni vlak z glavnega kolodvora ob 8.; po potrebi 15 minut kasneje drugi del; osebni ojačen ob 11.40.
2. Z Jesenice: Osebni ojačen ob 5.21; mešani kot osebni ob 5.32; brzovlak ojačen ob 7.25; osebni ojačen ob 9.35.
3. Iz Trilave: Oba normalna zjutranja vlaka ojačena.
4. Proti Ljubljani: Vsi normalni vlaki ojačeni; izletniški vlak ob 21.18; drugi del tega vlaka ob 23.30.
5. Proti Jesenicam: Osebni ojačeni ob 20.02; brzovlak ojačen ob 21.48.
6. Proti Trilavi: Osebni ob 20.20; drugi del tega vlaka ob 23.

Dovoljena je polovična vožnja, veljavna za vožnjo v Kranj od 20. julija do 1. avgusta in za povratek iz Kranja od 1. avgusta do 10. avgusta.

Udeleženci morajo na odhodnih postajah kupiti cele enosmerne, na drugi strani z vlakom postajam žigosane vozovnice, ki veljajo tudi za povratek, ako se izkaže s potrdilom slavnostnega odbora, da so prisostvovali prireditvi. Ta potrdila se daje dne 31. julija na slavnostni akademiji, dne 1. avgusta pa na veselilnem prostoru.

* Orjunaši! Jugoslovanski nacionalisti se udeležite proslave v Kranju v civilu. Nihče naj ne izostane!

* Dobrovoljci, ki se udeležite odkritja spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju v

Kranju, obveščamo, da se odpeljejo iz Ljubljane v nedeljo 1. avgusta ob 8. dop. Sestane pred odhodom vlaka na glavnem kolodvoru. Udeležba v civilni obleki z dobrovoljskim znakom.

* Kralju trpinu, ki je s svojimi vojniki trpinil deli zadnji kos kruha in ž njimi vred izpil grenki kelih albarskih gor in dna, položil Z. S. V. venec na spomenik in se udeležil po svojem odposlanstvu odkritja dne 1. avgusta. Naj se pa po možnosti udeležijo zlasti tovariši iz kranjskega okoliša.

* Sočan! Glede izleta v Kranj dne 1. avgusta t. l. k odkritju spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju objavljamo še sledeče: Odhod pri vsakem vremenu iz Ljubljane gl. kolodvor (ne iz Siske) točno ob 8. zjutraj. Zbiranje radi razdelitve znakov ob 7.40 pred glavnim kolodvorom. Znaki se daje tudi danes pri g. Ivančiču, Miklošičeva cesta št. 4. Nihče ne sme izostati. Vožnja polovična. — O d b o r.

* Člani združenja vojnih invalidov, ki se udeležijo slavnostnega odkritja spomenika kralja Petra Velikega Osvoboditelja dne 1. avgusta v Kranju, naj se zbirajo pred 9. uro v Kranju »Pred pošto«, kjer bo čakalo tudi uradno zastopstvo oblastnega odbora iz Ljubljane.

* Učiteljsko kranjskega sreza, organizirano v UJU se zbira v nedeljo, dne 1. avgusta v Kranju pred »Staro pošto«, odkoder odide točno ob 10.15 na določeno mesto na slavnostnem prostoru, da položijo ob odkritju skupno z drugimi organizacijami venec. Pridite točno in polnoštevilno! — Tajnik.

Dogodki križem Jugoslavije

Redek gost pod Triglavom. — Moderna odisejda nemškega princa. — Beg z gospodarjevim avtomobilom. — Tragična nesreča na Dunavu.

V Aleksandrovi koči pod Triglavom se je mudil te dni redki gost, princ Jurij Sachsen-Meningen. Princ se nahaja na daljšem potovanju križem Evrope ter je ob tej priliki posetil tudi naše gore. Spremlja ga neki bivši nemški oficir. Princ nastopa zelo skromno in živi s svojim spremljevalcem veselo turistovsko življenje. Spala sta kar na skupnem ležišču in se nikakor nista dala pregovoriti, da bi najela sobe. Oskrbnica se je princu zelo čudila in skoraj ni mogla verjeti, da bi bil to pravi princ. Ker ji ni dal »knežje napitnine«, je bila seveda ozirogljena in je celo sumila, da ji morda to kak navaden pustovalec, ki se izdaja za princa. Kajti človek, ki ne naroči niti lastne sobe in spi kar na skupnem ležišču, pač ne more biti princ!

Kakor je princ v razgovoru z nekim ljubljancem izjavil, potuje s Triglavskega pogorja preko Ljubljane na Sušak in nato na Velebit. Ljubljancem ga je opozoril na naša Plitvička jezera, o katerih princ ni bilo še nič znanega (dokaz, da je naša propaganda v inozemstvu še vedno nezadostna!). Princ se je takoj odločil, da krene najprej tja, od tam pa potuje nato v Dalmacijo, Mostar, Sarajevo, da spozna te kraje, o katerih je slišal že mnogo pripovedovati. Od tam se bo podal preko Sandžaka in Durmitora v Cetinje, nekdanjo prestolico črnogorske kraljevine, za katero se zelo zanima. Nato misli prepotovati severno Albanijo in pravi, da nima prav nobene strahu pred kačami in konji, ki baje strašijo v teh pogorjih. Preko Sarplanine, Ljubotina in Skoplja bo krenil nato v deželo klasičnih Grkov. — se namerava povzpeti na Olimp, nato pa odrine v deželo klasičnih Grkov. Tam se namerava povzpeti na Olimp, nato pa odrine preko Aten na Santorin, Rodos, Kreta in v Malo Azijo, kjer bo obiskal gorovje Taurus z najvišjo goro Gejlik (3130). Na otoku Cipru konča zamisljena odisejda. Nenavadnemu potniku, ki ga žene po svetu želja za spoznavanjem tujih, neznanih krajev, želimo tudi mi srečno pot, zlasti pa, da bi se v naših krajih počutil dobro.

V Beogradu si je neki ministrski načelnik v pokoji skušal zvišati svoje

skromne dohodke na ta način, da si je iz svojih prihrankov nabavil avtomobil in ustanovil avtotakso. Najel je Šoferja, nekoga Alberta Epina, rodno baje iz Ljubljane. Šofer je služil dve leti ter bil vedno pošten, tako da se je lastnik avtomobila na njega popolnoma zanesel. Pred par dnevi pa Šoferja z avtomobilom dolgo ni bilo domov. Lastnik je bil sprva prepričan, da je Šofer prevzel kako daljšo turo. Ko pa ga tudi drugega in tretjega dne še vedno ni bilo nazaj, je začel sumiti, da stvar ni v redu in je zadevo prijavil policiji.

Policija je uvedla preiskavo, toda poberlega Šoferja z avtomobilom doslej še ni bilo mogoče izslediti. Dognala je le, da je pobegnil skupno s svojim pomočnikom, nekim Petrom Stajčičem, ki je bil svoje dni pesnik učitelj v Beogradu. — Ljudje oškodovanega načelnika tolažijo, da bo policija kmalu izsledila lopova in mu vrnila avtomobil. »Za Šoferja ni ne rečem, naj ga vzame vrag, samo moj avto, moj avto!« jadicke nesrečnež neprestano in hodi vsak dan narkrat spraševati na policijo, ali so morda že prejeli kako obvestilo o njegovem lepem avtomobilu.

V Beogradu na Dunavu se je minuli tork popoldne pripetila težka nesreča. Lastnik tovarne za bombaževino Vlado Ilić je poslal svojega uradnika Stretenovića z motornim čolnom, katerega je vodil Šofer Popović, v Pančevo, da tam izplača večji znesek za dobavljeno volno. Šofer in uradnik Stretenović sta se kmalu popoldne odpravila na pot. Jedva pa sta priplula z motornim čolnom na sredo Dunava, ko je nastal pri motorju požar, ki je kmalu na to zajel tudi rezervoar za bencin. Sledila je močna eksplozija, na kar je bil ves čoln v hipu v plamenih. Šofer niti ni utegnil, da bi motor zaustavil, temveč je z gorečo obleko skočil v vodo, da se reši grozne smrti v plamenih. Tudi Stretenović se je rešil s skokom v vodo ter je takoj odplul proti mestu, kjer se je pogreznil v valovih Šofer, ki ni znal plavati. Toda o Šoferju ni bilo več sledu. Bržkone je dobil težke opekline in se je onesvestil ter pogreznil na dno

kalnihi valov naraslega Dunava. Na obrežju je več ljudi opazovalo grozni prizor, vendar pa ni mogel priskočiti nihče na pomoč, ker ni bilo v bližini nobenega čolna. Z velikim naporom je Stretenović priplaval na obrežje, kjer se je ves onemogel udil. K sreči je še rešil zaupani mu čolnar, ki ga je shranil v posebni torbici, bešeni krog vratu. Čoln je popolnoma zgorel in se pogreznil. Kako je nastal požar na čolnu, še ni pojasnjeno.

Prosveta

Gledališki pregled

Romain Rolland je napisal novo dramo, ki jo že prevajajo v svetovne jezike. Naslov ji je nadet po glavnem junaku dela »Aerle«. Drama se vrši v petnajstem stoletju v bajstovni Holandski in je izrazita zverska tragedija, polna krasne lirike, podobna v tem oziru Rollandovi »igri o življenju in smrti«.

Eugen Brieux, znani francoski gledališki avtor, ki je napisal med dr. tudi pri nas znane drame »Ponesrečenci«, »Rdeča roba« in dr., je razpisal večjo nagrado za najboljšo zgodbno dramo. Nagrado bodo podeljevali na vsaki dve leti.

Angleški finančnik sir Alfred Butt je razpisal 1000 funtov za najboljšo dramatično delo, ki bi elikalo in poveljevalo začetek, razvoj in slavo angleškega imperija. Poleg nagrade dobi avtor še vse dohodke od uprizoritve svojega dela, kateremu je zagotovljena najlepša bodočnost na vseh odrih ogromnega angleškega imperija.

Björnsonov konjček je kupil od pesnikove vdove posestvo Aulestad, kjer je nekoč živel veliki Björnson. Po vdovini smrti bodo ustanovili tam »Björnsonov muzej«, kjer bodo nakopili in shranili vse, kar spominja na pesnika.

Dunajsko drž. gledališče bo igralo prihodnjo sezono med drugimi: »Faust«, »Walensteine«, »Emilia Galotti«, »Nibelungi«, »Ubiti vrč« (Kleist), »10. božja zapoved« in dr. Od tujih avtorjev uprizore dela: »L' Aiglonc« (Rostand), »Genij in njegov brat« (Sil Var), »Spreobrnjenje kapitana Brassoudsac« (Shaw) in »Vasantsenac« (Sudraka).

Varšavsko narodno gledališče obeta za prihodnjo sezono dela starejših poljskih pesnikov: Wispianskega, Mickiewicza, Slowackega, od živčih: Nowakinskega, Gorskoga in dr., od klasikov: »Kralja Edipa«, »Romeo in Julija«, »Zenska solaz«, od modernih Cloudelevo »Ozmanjevo«, Maeterlinckovo »Le malheur passe« in češko »Mesec nad rekco« (Stranek).

Varšavsko gledališče se zopet odprlo po 52letnem obstanu in sicer z opero in opereto, ki je kombinirana iz bivših članov Osietke, Skoplja, Mavbora, Norvega Sada in Subote. Varšavsko gledališče spada med najlepša provincialna gledališča. Pred vojno so gostovali v nem. Nemci iz Gradca, po osvoboditvi pa niso imeli različni ravnotežja in družbe prav velike sreče v Varšavi. Sedanji ensemble ima 62 članov, orkester 16, zbor pa po 8 moških in ženskih članov. Direktor opere bo Lav. Mirski, bivši ravnatelj osješke opere, prvi kapelnik Lojze Herzog, režiser pa Urvaljek. Prva predstava bo »Traviata« 31. julija, 1. avgusta pa opera »Pala Bajadera«.

Tino Patiera, naš znan dalmatinski tenor, se mudi na počitnicah v Dalmaciji. Prošnja sezono je deloval v Pragi, Berlinu, Draždanih in na Dunaju. — Pavel Hartmann, znani filmski star in član drž. gledališča na Dunaju, uživa počitnice v Našicah v Slavoniji. Njegova soproga je rojena Zagrebčanka.

Asta Nielsen bo igrala avgusta in septembra v berlinskem »Kleines Theater« glavni vlogi v Sheldonovi »Rita Cavallini« in Bissonovi »Neznanki«. — V Bayreuthu bodo slavnostne igre v juliju in avg. 1927. kakor so se sedaj končevalno odločili. V bivši cesarski vili v Ischlu, kamor je hotel avstrijski cesar Franc Josip vsako poletje na počitnice, bo igral na prostem dunajski ravnatelj Jarno »Grafico Maricco«.

Saljapin privojuje, kako se je naučil evvoja znamenitega Borisa Godunova. Musorgskega opera »Boris Godunov«, ki je na premieri propadla, bi gotovo v arhivih strolnela, da ji ni odprl vrat v svet pevec Saljapin, ki se je odločil, da bo pel za vsako ceno naslovno vlogo. Šel je k historiku Ključevskemu, da bi mu predložil natančno zgodovinsko ozadje te opere. Historik mu je natanko orisal značaje vseh nastopajočih oseb in mu čital dialog med Borisom in Suškim tako živo, da je Saljapin vzkliknil: »Zakaj ta mož ne more peti Šujskega?« Po zgodovinskih študijah se je pevec nanovo pogledil v glasbo svoje vloge. Sam pravi: »Najprej sem se pečal z zgodovinskim miljejem, potem sem z muziko ter pel tako kot se govori. Pevec, ki me hočejo kopirati, delajo vedno isto napako: ne pojo kot se govori, pač pa govore tako kot bi se moralo peti.«

Toscanini, slavni dirigent milanske Scale, se je Mussoliniju zameril. Pri neki operi so za tevali fašisti, da se ima med operno muziko vložiti tudi fašistovska himna »Giovinezza«. Toscanini je to kot rešni muzik odločno odklonil. To pa ni bilo vse! Mussoliniju, ki je izrazil zato svojo nevoljo nad Scalo, češ da preveč protežira tuje skladatelje. Toscanini mu je odločno sporočil: »Ne pustim, da bi se sploh kdo vtikal v repertoar opere, pri kateri sem jaz dirigent.«

Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo z glazbeno književno prilogo. Urejuje Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Sedmi zvezek (Julijška številka). Vsebina: Na osmih straneh dva moderna hrvaška mešana zbora zagrebškega skladatelja Jakova Gotovca »Jadovanka za teletom« in »Smilešno čudo«. — V glasbeno-književni prilogi raznovrstno zanimivo gradivo in čtivo, najzanimivejše so črtice iz dr. J. Mantuanjeve glasbene zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Iz listnice uredništva izvemo, da je naročnikov na »Zbore« za letno naročnino v znesku 40 Din dokaj malo in da bo treba za drugo leto književno prilogo opustiti, ker tisk preveč stane. To gotovo ne bi bilo prav. Naj se društva in zbori, pa tudi prijatelji petja zganajo in naj list podpirajo. Saj zaslužijo!

Nove možgane pri mariborskem Narodnem gledališču. Pri mariborskem Narodnem gledališču se pripravljajo, kakor smo že

porečali, letos večje izpremembe. Kakor doznavamo, je gledališka uprava angažirala te dni g. Rada Pregarca, dosedanjega glavnega režiserja Narodnega gledališča v Splitu. Pogajanja za angažmane mlajših ženskih moči so še v teku. Upati je, da gledališče radi dalekosežnih osebnih izprememb ne bo trpelo.

Zbornik za umetnostno zgodovino. Izšel je drugi letošnji zvezek te krasne revije, ki jo izdaja Umetnostno-zgodovinsko društvo. Vsebina tega zvezka je zelo pestra in bogato opremljena s slikami. V zvezku je objavljen tudi odlomek večjega arhivalnega dela o ljubljanskem kiparju Fr. Robbi, ki je bilo letos nagajeno na ljubljanski univerzi s svetosavsko nagrado. Dr. Milko Kos nadaljuje paleografski opis srednjeveških rokopisov ljubljanske licejske knjižnice. Zvezek vsebuje tudi polletno poročilo o delovanju Umetnostno-zgodovinskega društva, bibliografijo in prinaša vrsto književnih ocen. Pregled razstav zaključuje poročilo o pariskih razstavah. — Prihodnji zvezek »Zbornika« izide koncem septembra in bo posvečen Ivanu Groharju.

Konjektivni prosvetnih inspektorjev

Prejeli smo:

Ker se glede upokojitve inspektorjev pri prosvetnem oddelku v Ljubljani, gg. dr. Beuka in Westra širijo napačna politična ali osebna domnevanja, podajam sledeče pojasnilo, kakor sem ga bil izvedel ob svojem obisku pri ministrstvu prosvete v Beogradu pretekli tork in sredo.

Po proračunu za leto 1926/27 bi moglo biti v vsej državi samo šest prosvetnih inspektorjev, ki so uvrščeni v I. kategorijo, 3. skupino, a dejansko jih je 14. V Sloveniji bi po proračunu mogel biti samo eden, a dejansko so štirje (dr. Beuk, dr. Lončar, dr. Poljanec in Wester). Zato je prosvetno ministrstvo upokojilo osem prosvetnih inspektorjev, med njimi tudi dva slovenska, a druga dva sta ostala, ker sem jaz kot ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani plačan iz te postavke, a dr. Poljanec ima službo in plačo, kakor odpade po proračunu na Slovenijo.

Končno omenjam, da se išče izhod, po katerem bi oboje imenovala inspektorja lahko ostala dalje v svojih službah, kar upam, da se zgodi, ker sta potrebna za redno uradovanje.

V Ljubljani, dne 31. julija 1926.

Dr. Dragotin Lončar.

Sodniki in znižanje plač

Društvo slovenskih sodnikov je poslalo ministrskemu predsedniku povodoma sklepa o znižanju draginskih doklad, tole spomenico.

1. Če ima država kriti škodo, nastalo radi letošnjih poplav, občuti društvo sodnikov kot krivico, da naj to škodo krije s svojimi prispevki samo en stan, ki je med materialno najslabšimi — namreč uradniški stan.

2. Vse moderne države smatrajo kot kulturni postulat in obenem kot glavni in najtrdnjejši temelj lastnega državnega obstoja idejo o nezavisnosti sodnikov. Tudi naša država je to idejo svečano potrdila v svoji ustavi. Toda moralna in intelektualna nezavisnost zahteva tudi materialno nezavisnost. Moralne in intelektualne samostojnosti in nezavisnosti ni mogoče pričakovati od človeka, ki živi stalno v bednih materialnih prilikah. Tudi sodniški stan ne stoji iz samih moralnih herojev. Tudi sodniki so samo ljudje, katerih moralna odpornost ni brezkonačna in se utegne radi prehude obtežitve nekoč zrušiti.

Članstvo društva slovenskih sodnikov je vedno spoštovalo potrebe države in bilo pripravljeno na patriotične žrtve. Toda ugotavljamo, da naši sodniki od svetovne vojne dalje dobivajo plače, ki ne dosežajo eksistencnega minimuma. Ugotavljamo, da je večina naših sodnikov takih, ki nimajo zasebnega premoženja in so navezani edinole na svoje službene prejemke. Oni ne le da nimajo nobene mogočnosti postranskega zaslužka, marveč jim je ta po njihovem stanju in zakonu izrecno prepovedan.

Ce pa že dosedanja dohodki sodnikov niso zadostali, da krijejo potrebe dostojnega žitja sodniku, če ima še tako malo rodbino, pomenja zmanjšanje dosedanjih službenih prejemkov veliko nevarnost za državo, pa naj se to zmanjšanje izvede pod karšnemkoli naslovom.

Malenkostni denarni efekt, ki ga doseže država s tem, da sodniškimu stanu reducira njegove službene prejemke, ni v nikakem razmerju z nevarnostjo, v katero spravlja s tako finančno operacijo država sama svoj najtrdnjejši temelj — namreč moralno nedotakljivost sodniškega stanu.

Naša država je že do sedaj tekmo dolgih osmih let držala sodniški stan v najskromnejših materialnih prilikah, ki so sodnika in njegovo družino izpostavljali vso to dolgo dobo vedno tršim moralnim preizkušnjam. Če država reducira že itak preskromne sodniške dohodke, se društvo slovenskih sodnikov boji, da končno ne omaga tako dolgo že preizkušena moralna odpornost našega sodnika in da se ne začne poglavito radi te nove redukcije rušiti in padati nezavisnost sodnika in njegova dosedanja moralna nedotakljivost. Če bi se to dogodilo, bi naše ljudstvo, ki v svoji justici vidi trden temelj te države, izgubilo zaupanje v pravico in državo. Država pa bi s tem izgubila svoje najdragocenejše in nazveje dobro.

Društvo slovenskih sodnikov smatra za svojo glavno nalogo, čuvati nad tem, da ostane moralna integriteta našega sodniškega stanu nedotaknjena, in vidi, da je materialna nezavisnost eno izmed važnih in učinkovitih sredstev za ohranitev visokega nivoja sodniškega stanu.

Zato društvo slovenskih sodnikov z vso resnostjo in odločnostjo opozarja na neposredno pretečo nevarnost, ki jo utegne povzročiti redukcija že itak preskromnih

službenih prejemkov, na nevarnost, od katere povzročena škoda ne bi bila v nobenem razmerju s škodami letošnjih poplav, na težko nevarnost korupcijske poplave v sodniškem stanu, katere škoda bi se z nobeno finančno operacijo ne dala več popraviti.

Zato Vas, gospod ministrski predsednik, društvo slovenskih sodnikov v najnem dr. živnem interesu prosi, da blagovolite zasedati v ministrskem svetu ves svoj vpliv, da se uredba o redukciji draginskih doklad čimprej zopet ukine.

Hibe pri električni napravi v ljubljanski operi

Ob Loucu gledališke sezone so gotovo še v spominu gledališka poročila naših gosposodov kritikov, v katerih so ti grajali razsvetljevanje scen v naši operi. Pri tem se je seveda zvrčala krivda na razsvetljevalce. G. kritiki pa najhore niso bili podučeni o stanju električnih naprav v operi, zato naj navedem v naslednjem vzroke slabega razsvetljevanja scen in obenem opozorim tudi na nekatere nevarne momente pri električni napravi v operi.

V operi se je instalirala električna naprava v letu 1893. V tem času je bila seveda elektrotehnika še v razvoju, veljali so le primitivni predpisi. Tako so se na primer elektrovlodi polagali v les, pritrdjevali na zid s kaveljki, izolacija žic pa je bila zelo slaba. Razsvetljevalna naprava je bila priključena le za najprimitivnejše svetlobne efekte.

Podlaga za dobre svetlobne efekte tvorijo odskri upor, ki omogočajo zatemnevanje in osvetljevanje scene. Z upor v operi se ne more doseči nobenih brezhibnih svetlobnih efektov. Graja gg. kritikov, ki je bila adresirana na razsvetljevalce torej ne zadene tega, pač pa gre na rovaš odskri uporov.

Pri obstoječi napravi je od enega in istega upora odvisna jakost svetlobe različnih barv. Če se užgo n. pr. bele žarnice ter se hoče ta bela barva, ki naj bi imela vedno isto jakost, pomešati n. pr. z rdečeno, potem pri naših uporih jakost bele barve pojenejuje v razmerju opejenja rdečene ter je končni efekt te manipulacije samo ob sebi uneavno nezadovoljiv. Radi tega se tudi opaža na našem odru tako drastične prehode dneva v večer in noč. Pridobitev dobrih svetlobnih efektov je tudi radi tega otežkočena, ker je mehanizem regulacijskih kontaktov že tako obrabljen, da skoro ni več mogoča enoročna postrežba za eno barvo. Razsvetljevalce mora za eden in isti fekt uporabljati obne roki. Z eno roko vrti pogonsko ročno kolo uporov, z drugo roko pa mora pomikati eventualno zaostale in zataknjene kontakte, namesto da bi premikal drugo kolo za drugo barvo. Z upor bi se morale tudi sofitne žarnice popolnoma ugasniti. To pa pri nekaterih barvah vsled obrabe uporov ni mogoče in se mora dotična barva ugasniti potom stikala kar je seveda velika napaka.

Med tem ko so druga gledališča renovirala stasoma svoje zastarele naprave radi vedno večjih zahtev pri razsvetljevanju scen, je opera obdržala svojo prvotno napravo iz leta 1893. Seveda so se neglede nato stavile tekom časa na to zastarelo in modernemu principu neustrežajočo napravo pretrane zahteve, katerih pa ta naprava ni mogla več vzdržati. Pri številnih kratkih stikih, ki so se pojavljali posebno v letu 1922 in 1923 (28. okt. 1922, 9. dec. 1922, 3. febr. 1923 itd.) se je zahvaliti le srečnemu uaključju in skrajno pazljivemu naizorovanju električne uprave, da se ni pripetila večja nesreča. Posebno usodepolno bi lahko postal stik dne 3. febr. 1923, ko je nastal požar v orkestralnem prostoru. Le hladnokrvnost dirigenta (g. direktorja Rukavine) je preprečila vsoepolno paniko in veliko nesrečo. Ta požar, ki je nastal vsled pomanjkljive električne instalacije, je dal povod da se je nadzorovanje podvojilo. Iz skromnih kreditov, ki sicer niso bili namenjeni za popravilo električne instalacije, so se izvršila nekatera najnujnejša popravila, ki naj bi omejila vedno se ponavljajoče kratke stike. Med drugim so se tokovodi na odrišču položili v armirane ovi, istotako napeljava za takne žarnice, pri tem pa je ostalo jedro naprave t. j. odskri upor in stikala, na napravo radi pomanjkanja kreditov nedotaknjeno. V zadnjih dveh letih se je sicer posrečilo preprečiti nadaljnje kratke stike, kar je seveda v prvi vrsti pripisati skrbnemu nadzoru in skrajni pazljivosti pri uporabi električnih naprav.

Glede elektrifikacije gledališč se omenja da morajo električne naprave v gledališčih prenašati velika trenutna obteženja. Nadaje so izpostavljeni fiksnim in premikajočim tokovodi (kablji) mehanizmi poškodbam pri premikanju svetlobnih objektov in odskrih rekvizitov. Radi tega mora biti električna naprava na odriščih zgrajena po posebno strogih predpisih, solično in ognjevarno.

Na našem odrišču tvorijo največjo nevarnost upori za svetlobne efekte ter stikali na napravi v celici razsvetljevalca, ki se nahaja direktno na odru. Odskri upor so montirani na lesenem ograjdu na odru in se pri vsakokratnem premikanju kontaktov močno iskrijo vsled obrabe. Stikala deska je iz mehkega lesa ter zelo nepregradno pokrita s stikali, varovali, golimi zbiralnici itd. Vso to zastarelo in ognjevarno nepopolno so druga gledališča že zdavnaj premenila z odra. V tem pogledu je naša opera zadnja v celi naši državi.

Električna naprava v operi je sedaj dospela v najkrajnjejši štadij, ker tudi najskrbnejše nadzorstvo ne more sigurno in trajno preprečiti event. nesreče. Tega se zavedajo razsvetljevalci kakor tudi uprava gledališč, ki je v zadnjih letih z vso energijo skušala doseči primerna kredite za odpravo navedenih nedostatkov, na žalost vedno brez uspeha.

S temi kratkimi vrsticami sem hotel informirati javnost o stanju električne naprave v operi. Priroč katastrofalnih požarov gledališč v Sofiji in Wiesbadnu, ki so pred kratkim pretresli javnost, se mora ob 12. uri še enkrat z vso energijo sforsirati kredite na merodajnem mestu za popolno preureditev električne naprave v opernem gledališču, da ne uniči požar naše kulturne ogradu, ki bi si ga pri današnjih razmerah skoro ne mogli zopet zgraditi.

Vmedsezonski dobi je dovolj časa, da se pri električni napravi odpravijo glavne hibe, sicer bi se cele morale gledališče iz javnovarnostnih ozirov v prihodnji sezoni zapreli, kar bi pomenilo zastoj v kulturnem napredku Slovenije.

--- Moda ---

„Stilne obleke“ v jeseni zopet moderne

Letošnja pomlad in poletje stilnim blekam nista bili posebno naklonjeni. Tako z večernih prireditev kakor tudi t. ulice so izginile skoraj popolnoma. Vzroka bo treba iskati v tem, da so te vrste oblek v prejšnjih sezonah deloma pretiravali, tako da so dobile že značaj posebnih kostumov in maske radnih halj. Dame z dobrim okusom so jih začele zato odklanjati in bilo je že podoba, da bodo izginile za delj časa. Pariška moda jih je res že tudi obsojila na daljšo, neprostovoljno penzijo, toda z Dunaja in Berlina si sedaj vnovič prizadevajo, da jih ožive, in jim prorokujejo za bodočo jesen in zimo zopet veliko priljubljenost in razširjenost. Da ne zapademo zopet v nekdanji ekstrem preširokih, včasih celo z obroči napetih kril, hočejo sedaj uvesti običajna, a bogato nagubana krila. Izdelane bodo nove stilne obleke predvsem iz tafta, ki omogoča radi svoje odpornosti večjo širino krila. Uporabljali pa se bodo tudi kitajski in mongolski krep ter razne vrste bleščeče svile, zlasti krep-saten.

Barva za stilske obleke v jesenski in zimski sezoni bo zelo različna, tako da bo puščena individualnemu okusu po-

polna svoboda. Veliko vlogo bo igrala črna barva s svetlimi našivi in okraski. Poleg nje se bo v prvi vrsti uveljavljala ognjenorodeča barva, o kateri sploh prorokujejo, da bo modna barva zimskih večerov.

Okrasi stilnih oblek bodo tudi letos tvorili predvsem trakovi in cvetlice, s katerim se da najlažje doseči mladosten efekt. Prav svojevrsten je tudi našiv iz istega materiala v obliki rižev in kokard, ki bo tembolj priljubljen, ker bo nov in originalen.

Izrezki okrog vratu bodo zelo različni in tudi odvisni od okusa lastnice. Menjavali se bodo okrogli, špičasti in srčni, nemogoče pa bo baje štrikotni, ki je bil nekdanj baš pri stilnih oblekah zelo priljubljen.

Prinašamo danes tri modele, h katerim si bodo čitateljice pač lahko same sestavile potrebne komentarje. Levi model dopušča kombinacijo dvojne- ga blaga v različnih barvah, srednji model bo zlasti prikladen za mlajše dame, desni pa je zanimiv radi svojih bogatih volanov in bo najlepši iz črne svile. Črni kožuhovinasti ovratnik se lahko nosi tudi k vsaki drugi obleki.

Boj proti dečji glavici v Nemčiji

Dečja frizura si je v kratkem času osvojila ves ženski svet. Odpor proti njej je tudi med konservativnejšimi sloji vedno manjši in danes si vedno bolj začenjajo striti lase že tudi dekleta po deželi, kjer bo kmalu že več kratkolask kakor po mestih dolgolask. Ničve v nepretrgani dečki frizuri pri ženskah ne vidi več nekaj neženskega ali neestetičnega, kar sta bila še nedavno glavna »šlagerja« nasprotnikov dečje glavice.

Nekam čudno se zato čitajo poročila iz Nemčije, ki vedo povedati, da so tam začeli novo križarsko vojno proti kratkim ženskim lasem. Pridigajo jo — hakenkrajclerji, ki proglašajo dečjo glavico za nenemško in zato po svoji logiki za protinemško. Neko glasilo hakenkrajclerjev je nedavno trdilo povsem resno, da je dečja glavica — židovska iznajdba in bi jo morala že radi tega vsaka zavedna Nemka odločno zavrniti. Ker pa tudi hakenkrajclerji vedo, da so ženske silno odločne, kadar gre za modna vprašanja,

Giovanni Amadeo:

Moja prva in zadnja ljubezen

Bilo mi je takrat 18 let, ko sem na potu iz Firence v Bologno spoznal vitko, plavkasto devojko. Iz njene postave, iz vsega njenega glasu je odsevala ona čudna in mistična privlačnost, ki jo romantični nazivajo magično. Četudi ji nisem vedel kaj povedati, sem jo vendar vprašal:

»Ali potujete v Francijo, gospodična?»

»V Firence.«

»Prihajate iz Bologne?»

»Ne, iz Solnograda.«

»Iz Solnograda?« sem vzkliznil ves razočaran z otroškim začudenjem. »Iz Solnograda?»

Cemu je od tako daleč prišla v Italijo, se danes ne spominjam več točno, ali v duši čutim še danes živo bolelost, ki mi jo je zbudilo njeno pripovedovanje, polno tuge in bridkosti.

Ne bi mogel več reči, ali je bila sirota ali pa so jo gonili v daljni tui svet njeni ničvredni starši; ali je bilo njeno življenje že polno tugob in teških izkušenj, ali pa je še le komaj zapustila samostan, turoben in tesen, kakor ječa; ali jo je v Firenci pričakovala kaka jezična, ali pa kaka dobrodušna teta, ali pa je šla na posete h

kaki prijateljski rodbini. Spominjam se samo nje in njenega zvenečega nemškega imena: Magda Bittner je bila divno lepa.

V Firenci sem jo spremil do hiše, kjer so jo pričakovali. Dogovorila sva sestanek za drugi dan. Postal sem njen prijatelj in čisto sva se sestajala na samotnih in tihih stezah, dokler nisem končno dobil prilike, da se sestanem z njo v njeni krasni in koketni sobici.

Veste-li, kaj se to pravi, ako se osemnajstletni človek znajde sam v elegantni, koketni sobici mlade deklice, iz čije pojave in glasu odseva čudna, mistična privlačnost, ki jo nekateri nazivajo magično?

To se pravi, da občutiš v duši pesem, slično pesmi gozda v solčnem pomladanskem jutru. V srcu čutiš pozemljost, pa ne najdeš besed, da jo izraziš. Iznemajda si očaran, prevladan od čustev, zdi se ti, da so te vrgli v ječo, pa zopet te prekipava slast in poželenje, razkošje, nežnost in omotica, ki veje okrog tebe, kakor pritajen južni veter, v kojem človek gine, drhti in umira...

Ko je Magda spoznala, da jo ljubim, me je pogledala globoko in iznenadeno:

»Toda stara sem komaj sedemnajst let.«

tej nenemški modi. Izgleda pa, da bo to razdralo še one ženske, ki so doslej še ostale pri svojih kitah. Kajti čim dražje je kaka modna stvar, tem bolj si jo ženske požeje. Zato bo tudi najnovejša hakenkrajclerska križarska vojna tem prei žalostno propadla.

Dve novosti za bogate dame

Prva je kravata iz hermelina, ki je nekdanj že igrala veliko vlogo, a je zadnja leta popolnoma izginila. Letos so jo zopet poiskali iz starih arhivov in jo hočejo za bodočo zimo vnovič uvesti. Interesirane so na tem zlasti modne tvrdke, ki se neprestano pritožujejo, kako slabo gredo njihovi posli, ker je sedanja moda baje tako priprsta.

Druga novost so večerni plašči z novovrstnim ovratnikom, ki se zapira z vrvice. Seveda so tudi ti ovratniki iz dragocene kožuhovine, vrvice pa iz svile. Priljublbi se bodo posebno zato, ker bodo nekaj popolnoma novega in bodo vrvice omogočale najrazličnejše variacije v franžah, kvastah in resah.

Modni utrinki

Modni barvi jeseni bosta barvi ognja in cigaretnega dima, ki naj na domestita sedanjo uniformo rdečkastorjave barve.

Pariški frizerji delajo z vsemi silami, da bi za zimsko plesno sezono uvedli ženske perike. Seveda ne povedo, da jim gre v prvi vrsti za zaslužek, ampak dokazujejo, da gladka deška frizura ne bo harmonirala z razkošnostjo plesnih dvoran. Pa tudi lasulje bodo seveda kratkolase, samo da bodo krepane in kodraste, ker si baje ženske svojih pravih las ne puste več kvariti z onduliranjem. O zopetni uvedbi kit tudi gospodje frizerji nočejo ničesar slišati.

Ameriške študentke so začele na nogavicah nad kolonom nositi vezene monograme svojih prijateljic. Prijateljice bodo bržčas kmalu spodirili prijatelji.

V francoskih modernih kopališčih so se priljubile z biseri vezene večerne obleke. Uvedle so jih dolarske princeze, z ljubeznijo pa so se jih oprijele tudi Parižanke. Kako tudi ne?

V nasprotju z večernim razkošjem pa vlada podnevi na promenadi prava samostanska priprostost. Na veliko žalost pariških modnih tvrdk, ki so založile svoje filijalke po kopališčih z najdražjimi modeli, a jih ne morejo vnovičiti.

Angleška sportna obleka za golf.

Zenske nekdanj in sedaj

Odkar stoji svet, so delili moške in ženske v dve skupini. V prvi so bile ženske, ki so moškim na ta ali oni način pomagale pri delu, v drugi pa take, ki so jih rabili moški samo za zabavo in razvedrilo. Ze v antičnih časih je vodila ravna pot od tesno zaprtih ženskih sob, kjer so zakonske žene preganjale čas s kolovrati in praznim besedičenjem, k razkošnim salonom heter, ki so imele napram moškim popolnoma proste roke. Grški pesniki niso nič kaj navdušeno opevali svojih boljših polovic, pač pa najdemo v njihovih delih sladka imena heter, ki so jim posvečeni najlepši stihi. Krščanstvo ni iskalo premetene ženske, a če jo je iskalo, je polagalo vso važnost na njeno npravstvenost. Intelektualno visoko razvito žensko je krščanska doba npravnost odklanjala, kar dokazuje znani izrek: »Mulier taceat in ecclesia« (ženska naj v cerkvi molči). Antično nadarjeni in naobraženi ženski je postavilo krščanstvo naravnstveno žensko. Omejilo jo je v državljanskih pravicah ter ji poverilo izključno le skrb za rodbino. Krščanstvo je videlo v ženski nekako peklensko orodje in izvor vsega zla na zemlji in kot tako jo je skušalo potisniti v stran. Zato je bila ženi poverjena skrb za rodbino, da bi ne imela časa sodelovati v javnem življenju.

Šele v gotski, še bolj pa v renesančni dobi, je prišla ženska do veljave. Toda moški niso cenili njene kulture in duševnih vrlin, marveč v prvi vrsti njeno lepoto. Renesanca ima celo vrsto inteligentnih in naobraženih žensk, ki so jih pa moški občudovali samo tedaj, kadar je bila njihova naobraženost le spremljevalka lepote. Prišla sta reformacija in protestantizem. — Ženska je bila kot svetopisemsko orodje razvratu in greha zopet zaprta med štirimi stenami domačega ognjišča, ki je bilo tako podobno molinici, da je nastal nov tip fanatične reformacijske ženske. To, kar sta zakrivila reformacija in protestantizem, je popravilo stoletje rokoka in doba pred francosko revolucijo, ki se je prvič nazivala »doba zvitih žensk«. V tej dobi ni šlo za naobraženost ali nadarjenost, marveč samo za premetenost. Modrosti se mora človek učiti, modrost predpostavlja naporno duševno delo, premetenost je pa vedno neposredna prirojena lastnost. V dobi pred francosko revolucijo so moški presoiali žensko ne le kot lepo, marveč tudi kot razumno in premeteno bitje. Romantizem ni podpiral tega naziranja. Modrost je zelo padla v ceni. Romantizem je odklanjal intelektualno razvite žen-

ske in iskal mikavne, sanjave in lasicivne.

Ni res, da je ženska taka, kakršno napravi okolica. Ženska ima v sebi preveč čustvenega in intelektualnega bogastva, da bi bila popolnoma odvisna od svoje okolice. Nasprotno, baš ženska vpliva čisto na družabno življenje in povzroča velike socialne spremembe. Moderna ženska se bistveno razlikuje od svojih prednic. Vsaka količjak naobražena ženska današnjih časov ve, da mož ne precenjuje erotike. Zato moderni ženski spolno življenje ni vse na svetu. Ona ve, da njena mislija ni samo erotična, zakaj erotika se nikoli sama ne nasiti. Moderna ženska ve, da je njeno mesto ob moževi strani, da mora možu pomagati z dobrimi nasveti in lepo besedo, osobito v trenutkih, ko mož pod težo življenja omahuje.

Humoristični kotichek

Cvetje iz domačih in tujih logov.

Zdravnik.

»Pomisli stric, ta teden so ozdravili trije mojih pacientov.«

»Prav ti je. Zakaj pa se brigaš tako malo za svoje paciente?«

Zaroka.

»Si že slišal, da se je Hinko zaročil? Ali veš, kdo je njegova nevesta?«

»Pol milijona dinarjev. Drugo ime sem že pozabil.«

Dota.

»Povejte mi vendar, kaj ste si mislili, ko vam je tast izplačal bogato doto?«

»Kaj sem si pri tem mislil? Ko bi le hotel obdržati zveze svojo hčer!«

Gotov zaslužek.

»Kaj vas ni sram! Tako veliki in močan mož pa berači! Zakaj ne delate?«

»Zaradi negotovega zaslužka vendar ne bom pustil gotovega.«

Postanek konja.

»Mamica, danes sem pa videl, kako so naredili konja.«

»Beži, beži, saj to ni mogoče.«

»O da, mamica. Bil je že skoraj gotov in samo v noge so mu zabijali še par žebeljev.«

Ženitovanjsko potovanje.

»Dragica, ali sediš tam dobro?«

»Da, ljubček!«

»Te ne zebe?«

»Ne, srček!«

»Kaj ne vleče tam?«

»Ne, prav nič!«

»No, potem pa zamenjajva prostoro!«

vroča ljubezen. Nekoč je Magda iznenada prejela brzojavko in je morala takoj odpotovati. V moji duši je zapustila vzhod svoje poslednje pomladi, v mojih očeh dve veliki solzi. Čutil sem, da je ne bom nikoli več videl, da je odšla od mene za vedno, da umre v svoji zasneženi, melanholični domovini.

To je bila moja prva ljubavna avantura. In če mi dovolite, vam hočem povedati še svojo zadnjo.

Dolgo, dolgo pozneje sem imel srečo, da sem se na potu iz Milana v Benetke spoznal z lepo in mlado gospo, od koje se je razširjal oni razkošni in neodoljivi miris, kojemu je nežna pesnikova duša dala epitet: moja ljubezen ne umre.

Gospa me je ogledovala in jaz sem jo nagovoril:

»Potujete li, gospa, v Benetke?«

»V Benetke.«

»Prihajate iz Milana?«

»Ne, iz Madrida.«

»Iz Madrida.«

Cemu je prihajala iz tako oddaljenih krajev v Benetke, iz njenega hladnega govora nisem mogel prav posneti, toda spominjam se še, da je omenila svojega ljubosumnega moža in njegovo rodbino, ki jo je preganjala, toda kdo pravzaprav in zakaj jo je preganjal, ne vem več. Spominjam se samo, da je mnogo pretrpela in da je bila zelo za-

lostna. Cvetoča bujnost njenih divnih oblik me še danes spominja na šopek svežih rož. Še danes mi je njeno zveneče špansko ime neizbrisno v spominu: Fernanda Mignoz.

Ko smo dospeli v Benetke, sem jo spremil tja do hotelskih vrat. Čistud sem ji častitljivi konfort svojega ponudil prijateljstva in ji obljubil, da jo pose- tim.

Često sem jo videl na trgu sv. Marka in nekega dne sem se odločil, da jo posetim v strogo umetniški sobi enega najboljših hotelov, v katerem je stanovala.

Veste-li, kaj se to pravi, ako se človek s štiridesetimi leti znajde v strogo umetniški sobi velikega hotela v družbi mlade, še vedno lepe žene, od koje veje duh, ki ga pesniki nazivajo: moja ljubezen ne umre?

Ta se pravi, biti skoz in skoz perfiden in lažljiv. Bitje brez srca in brez občutka. Redek primer cinizma in pretvarjanja, ik je v stanju, da vam pripoveduje o ljubezni s sladkimi in nežnimi besedami, dočim je intinno zavzet, misli na klijenta, na menico in na zamujen posel.

»Vi me ljubite?«

»Neskončno!«

»A moje dobro ime?«

»Ne bom ga kompromitiral.«

»In jaz šele osemnajst.«

»Previliki otroci smo še, zato se morava ljubiti kot prijatelja. Najina ljubezen bo s časom sama vznikla.«

»Toda jaz te ljubim že sedaj. Magda, ljubim, kakor da imam že štiri- deset let.«

»Ali od kod to veš? Kaj občutiš, kaj te sili k temu, da mi razkrivaš svojo ljubezen?«

»Neizmerna želja, da radi tebe umrem.«

»Ubogi Giovanni! Ne ljubi nesrečnega dekleta, bedne stvarce, ki ji je usojeno, da izgine... Ti ne veš, da grozi mojemu življenju nedoumljivo zlo... Ah, tega ti ne veš... Morda je to zadnja pomlad mojega življenja!«

Solze so mi stopile v oči. Uboga Magda!

Neslišno se mi je približala. Nisem mogel odoleti želji, da jo poljubim.

Ona pa je sramežljivo zakrila lice s svojimi ročicami:

Zakaj si to napravil! Bog, o Bog, ako bi to zvedeli moji sorodniki.«

Pogledal sem jo začuden. Ona pa je naslonila svojo nežno glavico na moja prsa in komaj slišno zašepetala:

»Vseeno! Vseeno! Tudi tako moram umreti. Ljubi me, še bolj me ljubi...!«

Mnogo mesecev je trajala najina

Črdo moderne tehnike. — Visoko nad razburkanim morjem. —
200 km na uro. — V poletu nad antično Grčijo. —

čel v višje ležečih krajih v Švici padati sneg. Temperatura je silno padla, kar se občuti tudi pri nas.

Originalne potrebščine za Opalograph.

Preservat in fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil.

Lud. Baraga

LJUBLJANA
Telef. 930

Selenburgova 6

20-T

Gospodarstvo

Uradni tečajji dinarja za avgust

Finančni minister je določil za avgust sledeče uradne tečaje dinarja: 1 napoleon = 218,80, 1 turška lira = 247,20, 1 angleški funt = 275, 1 dolar = 56,30, 1 kanadski dolar = 56,30, 1 zlata nemška marka = 13,45, 1 poljski zloti 5,95, 1 avstrijski šiling = 8, 100 francoskih frankov = 145, 100 švicarskih frankov = 1095, 100 italijanskih lir = 184, 100 belgijskih frankov = 148, 100 holandskih guldinarjev = 2270, 100 rumunskih lejev = 26, 100 bolgarskih levov = 41, 100 danskih kron = 1495, 100 švedskih kron = 1514, 100 norveških kron = 1241, 100 pezet = 888, 100 drahem = 58, 100 Kč = 167, 1 milijon madžarskih kron = 791 dinarjev.

Ti tečajji veljajo od 1. do 31. avgusta 1926. Po njih se plačuje tudi pristaniška taksa.

Napoved najeminskega donosa

Davčna administracija v Ljubljani razglasi:

V svrhu odmere najemnine za leto 1927 in 1928 imajo vsi hišni posestniki vložiti napovedi najeminskega donosa glade vseh poslopij v Ljubljani, naj so v najemu oddana ali ne, če se rabijo ali ne, najkasneje do konca avgusta 1926 pri davčni administraciji v Ljubljani, na Bregu št. 6, II. nadst.

Hišni posestniki in najemniki se opozarjajo, da je prišleli in napovedati k pogovoru najemnine tudi vse prispevke, ki jih plačujejo najemniki poleg pogojne najemnine hišnemu lastniku, kakor u. pr. prispevek za hišna popravila in investicije, za dimnikarja, dalje enotne davke in doklade, običajne odstotke, ki jih plačujejo najemniki od svojih podnajemnikov hišnemu lastniku itd. Tudi se opozarjajo, da so navesti v napovedi vsi najemniki v hiši, torej tudi taki, ki imajo od hišnega posestnika opremljene ali neopremljene mesečne sobe.

Prestopek teh določb se bo smatral kot zatajba hišne najemnine. Primarna kazna zadene pa tudi najemnike, ki potrjujejo nerazpisane napovedi za resnične. Po členu 203 finančnega zakona za leto 1926-1927 z dne 31. marca 1926, Ur. list št. 69-172 iz leta 1926 izgube hišni posestniki poleg tega, da jih zadenejo kazenske posledice po davčnih zakonih, tudi pravico, da sodno zahtevajo višjo najemnino, kakor je ona, ki so jo prijavili davčnemu oblastvu.

Hišni posestniki, ki so zavezani vložiti napovedi najeminskega donosa, se dalje opozarjajo, da jih okoliščina, da niso dobili pouka, nikakor ne upravičuje, ako ne vložijo napovedi, temveč da se bo postopalo z očitni hišnimi posestniki, ki bi ne vložili napovedi v določenem roku, strogo po določbah § 11 patenta o hišnem davku z dne 23. februarja 1920.

Vsaki napovedi brez izjeme je priložiti tudi natančen popis hiše in sicer tudi v služaju, da ni nastala nobena sprememba pri hišnih prostorih.

Tiskovine za napovedi najeminskega donosa z navodilom in popis hiše se dobe v Zadrugi tiskarni v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7.

Vsako napoved je kolektorati s kolkom 5 Din.

—g Kongres veletrgovcev z žitom. V Sinaji se bo vršil v avgustu kongres veletrgovcev in izvoznikov žita iz vseh podunavskih držav.

—g Nova bančna ekspozitura. Hrvatska eskomptna banka iz Zagreba je ustanovila v Senti novo ekspozituro, ki je podrejena njeni podružnici v Subotici.

Državne trošarine in takse

V maju 1925 je dobila država na trošarinah 72.009.659,44 Din, v maju 1926 pa 65.930.781,29 Din, tako da znaša primanjkljaj v primeru z lanskim letom 6.069.878,15 Din. Za eno dvanajstino proračunskega leta 1926/27 je bilo predvideno 62.583.333,33 Din. V maju 1926 je dobila država dinarjev 65.939.781,29, tako da znaša prebitok Din 3.356.447,96. V dveh mesecih proračunskega leta 1925/26 je dobila država na trošarinah 132.750.640 Din, v dveh mesecih proračunskega leta 1926/27 pa 130.488.036,48 Din, tako da znaša primanjkljaj v primeru z lanskim letom 2.262.603,62 Din. Za dva meseca proračunskega leta 1925/26 je bilo predvideno 125.166.666,66 Din, dočim je dobila država 130.488.036,48 Din, tako da znaša prebitok 5.321.369,82 Din.

V maju 1925 je dobila država na takсах 97.520.683,76 Din, v maju 1926 pa Din 90.089.959,92 Din, tako da znaša primanjkljaj v primeru z lanskim letom 7.430.723,84 Din. Za eno dvanajstino proračunskega leta 1926/27 je bilo predvideno 93.250.000 Din. V maju 1926 je dobila država 90.089.959,92 Din, tako da znaša primanjkljaj 3.160.040,08 Din. V dveh mesecih proračunskega leta 1925/26 je dobila država na takсах Din 190.371.026,96, v dveh mesecih proračunskega leta 1926/27 pa 186.928.140,92 Din, tako da znaša primanjkljaj v primeru z lanskim letom Din 3.442.886,04. Za dva me-

seca proračunskega leta 1926/27 je bilo predvideno 186.500.000 Din, dočim je dobila država v tem času 186.928.140 Din, tako da znaša prebitok 428.140,92 Din.

—g Naša trgovina z Nemčijo. Nemčija je uvozila v Jugoslavijo leta 1921. za Din 174.412.177, leta 1922. za 462.046.619, leta 1923. za 734.247.603, leta 1924. za 682.123.082 in leta 1925. za 866.323.055 Din. Izvozila je iz Jugoslavije leta 1921. za 397.445.506, leta 1922. za 311.005.113, leta 1923. za 339.323.650, leta 1924. za 388.962.378 in leta 1925. za 636.850.113 Din. Izvoz Nemčije v Jugoslavijo je torej znatno večji kot izvoz iz Jugoslavije.

—g Cene vina in žganja v Zagrebu. Na zagrebški vinski borzi je notiralo 29. t. m. belo vino 270—280, boljše vrste 350—400, križevsko 300—350, Sv. Ivan Zelina 350—400, šiler 290—300, stara vina — belo namizno 650—700, graševina 800—850, tramin 800—850, beli burgundec 900—1000; banatska vina — vršačko belo 300—350, boljše vrste 350—400, dalmatinsko črno 36 do 38, opol 37—39, belo 40—42, neretvansko belo 37—38, temno opol 37—38, belo 40 do 42, viško belo 40—42, opol viški sladni 50—52, temni 38—40, žganje 45—48, slivovka 46—50.

1 avgusta v Kranju odkritje spomenika kralju Petru

Radio

Merjenje zemlje s pomočjo radia

Določiti obliko in velikost zemlje, je zelo težko, zato so si učenjaki doslej zaman prizadevali, da bi dosegli v tem pogledu kolikor toliko zadovoljive uspehe. Znanstveni svet ni poznal metode, po kateri bi se dala meriti razdalja preko oceanov, poleg tega pa je bilo tudi merjenje zemlje omejitveno samo na triangulacijo po celini ali na otoke, ki se vidijo s celine. Kulturni narodi so se čisto pečali s tem problemom, ki je zahteval skrbno pripravljanje in drage znanstvene ekspedicije. Omenimo samo ovire in težave, ki jih je morala premagati angleška ekspedicija v Afriki. Pri tem pa rezultati še niso odgovarjali gmotnim in moralnim žrtvam. Aparati za merjenje zemlje so se med prevozom po neciviliziranih pokrajinah čisto pokvarili, tako da je bilo točno merjenje izključeno. Udeleženci ekspedicije so bili podvrženi radi obšutnih klimatičnih sprememb raznim boleznim.

Sedaj stopa v ospredje geodetično merjenje s pomočjo radio-telefografije. Po sporazumu med mednarodno Astronomično Unijo ter mednarodno Unijo za geodezijo in geofiziko bo učenjaki kontrolirali dosežane rezultate v merjenju zemlje s pomočjo radia.

To važno znanstveno delo zahteva temeljito organizacijo in pripravo. Poskusi se prično v začetku oktobra t. l. in bodo trajali

do decembra. Šest radio-telefografskih postaj bo pošiljalo v 5 minutah 306 ritmičnih signalov, tako da bo postalo v slednjem eno minuto 61 signalov. Trije astronomični observatoriji in sicer San Diego v Kaliforniji, Aglier in Shanghai, ki ležeta na isti zemljepisni širini in so oddaljeni med seboj 120 stopinj zemljepisne dolžine, bodo sprejemali te signale in določali medsebojno lego. Ostali observatoriji sveta bodo kontrolirali oddajne signale v svojih aparati in tako bo določena cela mreža geodetično važnih krajev po metodi, ki vključuje vsako netočnost.

* Radio - budilnik. Zadnja novost ameriške radio - industrije je antena, ki je spojena z budilnikom in gramofonom, tako da lahko lastnik 24 ur naprej določi spored, ne da bi mu bilo treba skrbeti za funkcioniranje radioaparata. Radio - budilnik ga ob določenem času zbudi in potem slede vse točke radio - sporeda avtomatično.

* Vatikan dobi radio. Katoličani Zedinjenih držav so poslali papežu moderno darilo: kompletno radio - postajo, ki jo bodo namestili v vatikanski zvezdarici, spojena pa bo s papeževim osebnim knjižnico.

Tehten razlog.

»Jaz sem odločno proti temu, da hodijo mlada dekleta sama v kavarne in restavracije.«

»Moj bog, kaj si tako starokopiten?«

»Ne, ampak zato, ker morajo potem same zase plačati.«

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zemlje, dopisovanje ter oglašitve strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Damsko kolo

dobro ohranjeno, radi se litve takoj naprodaj. — Ponudbe pod Kolo/2196 na upravo «Slov. Nar.»

Inozemec,

izobražen, premožen, odličnega mišljenja, se žel poštenim potom seznaniti z damo iz družbe. — Cenj. ponudbe pod «Vesta/2194» na upravo «Sl. Naroda».

Učenec,

močan, se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom. — Ponudbe pod «Učenec/2197» na upravo «Slov. Naroda».

Potnik,

po vsej Sloveniji dobro vpeljan, sprejme službo maufakturi stroke. — Ponudbe pod Potnik/2198 na upravo «Slov. Nar.»

Na stanovanje

se sprejme gospod. — Naslov pove uprava «Sl. Naroda». 2220

Restavracija

na prometnem kraju v Ljubljani, v novi stavbi — se odda spretni, solidni in kavciji sposobni ženski moči s koncem avgusta — na račun. — Ponudbe s potrebnimi podatki na upravo «Sl. Naroda» pod «Restavracija 12/2214».

Gospod,

inteligenten in simpatičen, s premoženjem — želi resnega znanja s priprosto gospodično od 17 do 22 let. Le resne dopise po možnosti s sliko, katero se takoj vrne na upravo «Slov. Naroda» pod «Tajnost/2218».

Stanovanje

dveh sob, kuhinje, pritliklin — išče miren zakonski par. — Ponudbe pod «Snažno/2217» na upravo «Slov. Naroda».

Kot družabnik

s 25.000 Din pristopim k dobro dobihi trgovini mešanega blaga. — Dopisi pod «Prometna kraj/2226» na upravo «Slov. Nar.»

Sostanovalka

se sprejme event. tudi na hrano. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Sostanovalka/2215».

Grajska klet

(prej pri Fridrihu), Ljubljana, Mestni trg št. 13 slavi letos 70letnico «Vi-notočja»; ustanovljena leta 1856. Na novo renovirani prostori, nova kuhinja za gorka jedila, čaj in kavo. Točna posrežba, pristna in najboljša vina, cviček gosp. Bona. Cene zmerno. — Se priporočam za obilen obisk. 2211

Dva dijaka

ali dijakinji spremem na dobro hrano in stanovanje. — Ponudbe na upravo «Sl. Naroda» pod «Čednost/2186».

G. Flux, Ljubljana,

Gospodsk. ulica 4/I. — Ze 35 let obstoječi posredovalni zavod za boljše službe — priporočamo hotelstvo in privatno osebo za tu in izven Ljubljane. — Priporočamo pridne začelnice. — Za odgovor prosim znakmo! Kupim več vagonov suhih

bukovih drv.

Ponudbe pod Drva/2208 na upravo «Slovenskega Naroda».

Koncert

se vrši v nedeljo 1. avgusta v gostilni «Amerika», Glince, Tržaška cesta št. 3. 2209

STAMPILJE

pečate gravirano, etikete SITAR & SVETEK LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13.

STAMPILJE

T. RABIĆ Ljubljana KOLODVORSKA UL. 28

Dva dijaka

ali dijakinji spremem na dobro hrano in stanovanje. — Ponudbe na upravo «Sl. Naroda» pod «Čednost/2186».

Strojepisje

učna ura Din 3.75 — Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 7/I. — Začetek dne 2. avgusta. — Vpisovanje 2. avgusta od 6. do 9. ure zvečer. 2065

Enodružinsko hišico

v mestu ali na periferiji, najraje v Rožni dolini, kupim. — Ponudbe pod «Hišica/2187» na upravo «Slov. Naroda».

Absolventinja

trgovske šole, zmožna slovenske stenografije in strojepisja ter vseh posamičnih del, išče službo. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Pridna in poštena/2190» na upr. «Slov. Naroda».

Ključavničarski pomočnik

močan, zmožen slovenskega in nemškega jezika — išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod «Ključavničar/2188».

Prostovoljna javna dražba

spalnega in kuhinjskega dobro ohranjenega pohištva, stenskih slik in kuhinjskega orodja se bo vršila dne 2. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne v Ljubljani, Vegova ulica št. 6, pritličje. 2191

Gospodična

trgovsko izobražena, vešča slovenskega in nemškega jezika — išče službo vzgojiteljice k enemu otroku. — Ponudbe pod «Poštena/2189» na upr. «Slov. Naroda».

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5

Divje češnje

cele ali koščice kup mo. «Fructus», Ljubljana, Krekov trg 10.

Zastopniki

za prodajanje dovoljenih srečk se sprejmejo po vseh krajih. Merkur, Brno, Nová 20.

Premog - drva

ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. — Telefon 220. T-53

Inserirajte v Slov. Narodu!

Najnovejši opokalni izum petrolejska plinska svetiljka, „AIDA“ z avtovo žarnico

200-500 sveč moči. Kraina bela luč! Neznatna poraba petroleja. Svele kake elektrika!

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvorišč, vrtov itd. „AIDA“ je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekt! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

SVARCO i drug ZAGREB, Preradovičeva ulica 1

— Išče mo zaupne zastopnike — Zahtevajte takoj prospekte

Obnovite naročnino

Sanatorij za odrasle in otroke

DR. KOLOMAN SZEGO ABBAZIA (Opatija)

Dielno zdravljenje na različne načine: za okrepitev, odebitev, in učvrstitev. Otroci od 6 let naprej se sprejmejo tudi brez spremstva. Različni poletni športi. Velik park. Lastno kopa isče s 40 kabinami. Radio. Švedska gimnastika. 9. r

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja ob smrti mojega nepozabnega soproga ozi. očeta, gospoda

Frana Žvanuta

izrekam vsem najpresrečnejšo zahvalo. — Zlasti gospodom uradnikom pošte in glavne pošte, gg. kolegom in prijateljem za spremstvo na zadnji poti, pevskemu društvu »Slave« za srca segajoče žalostinke, sploh vsem, ki so spremlili dragega pokojnika k večnemu počitku.

LJUBLJANA, 31. julija 1926.

Žalujoča soproga

Režika Žvanut roj. Rovani in otroka.

Naznanilo.

Podpisani vjudno naznanjam p. n. odjemalcem tvrde Winter & Zupan, Sv. Petra cesta 35, trg. s specerijskim in kolonijalnim blagom, da sem iz nje izstopil ter se najtolepeje zahvaljujem za njihovo dosedanje naklonjenost.

Obenem naznanjam vsemu cenj. občinstvu,

da prevzamem s 1. avgustom t. l. staro, dobroznano trgovino s specerijskim blagom, vinom in žganjem od gospe Kati Ovseco-Držaj v Florijanski ulici št. 25.

Priporočam se za naklonjenost ter zagotavljam vsakomur točno in vestno postrežbo ter strogo solidnost.

Spoštovanjem

Josip Winter

Naznanjam p. n. odjemalcem,

da oddam s 1. avgustom svojo trgovino g. Jos. Winterju.

Zahvaljujem se za naklonjenost ter obenem priporočam svojega naslednika v isto zaupanje kot dosedaj.

Kati Ovseco-Držaj,

Florijanska ulica št. 25

Narodna tiskarna

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor račune, kuverte, cenike, uradne tiskovine, pomirnice, hranilne in zadrž. knjižice, poročna naznanila, etikete, zavitke, časopise in barvotiske od preproste do najfinišne izvršitve točno, okusno in ceno

Telefon števil 304

Ljubljana, Knafljeva ul. 5

PODRUZNICE:

Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenske Konjice, Slovenj-gradec, Prevalje

TRGOVSKA BANKA, D. D., LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE preko Din 19,500.000

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavke: TRGOVSKA

Telefoni: 139, 146, 458

21-a

Telefon **Ivan Zakotnik** Telefon
379 mestni tesarski mojster 379

LJUBLJANA, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. Stropi, razna tla, stopnice, ledenice, pavilioni, verande, lesene ograje itd. — Gradba lesenih mostov, jerezov in mlinov.

PARNA ŽAGA 23-T Tovarna furnirja

Darujte za „Sokolski Tabor“!!

Jugoslovanska zavarovalna
HRANILNICA
reg. zadr. z neomejeno zavezo v Ljubljani

Kralja Petra trg 2. — Miklošičeva c.
sprejema vloge na
hranilne knjižice in na tekoči račun
ter jih
obrestuje najugodnejše. 129-T

Stari kelesarji priporočajo le
„Puch“ - kolesa
zato jih večina pridno kupuje le pri tvrdki

Ign. Vok, Ljubljana
Tavčarjeva (Sodna) ul. 7

Nizke cene! 117-T Tudi na obroke!

Iz vseh dežel Evrope prihaja blago, iz vseh
dežel sveta prihajajo kupovalci na

11. dunajski mednarodni semenj
3. do 12. septembra 1926

Kje se ustavite?

Posebne prireditve: Mednarodna razstava motornih koles — Semenj za premog — Tehniške novosti in iznajdbe — Razstava pohištva s posebnim oddelkom: Oprava za mala stanovanja.

Semenj za radio
(Sejmska palača 3. do 19. septembra 1926)

Brez vizuma na potnem listu. S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prestop meje v Avstrijo. Znižanje vozne na avstrijskih in inozemskih železnicah in na Dunavu. Pojavnost vseh vrst in sejmske izkaznice se dobivajo po 40 Din pri:

Wiener-Messe A. G., Wien VII.,
ter pri častnih zastopstvih v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4
Zvezi za tujski promet v Sloveniji,
Aleksandrova cesta 8, in
Jožef Zidar, Dunajska cesta 31 131-T

Na boljša kolesa so
GRITZNER
in
šivalni stroji

za obrt, dom **JOSIP PETELINC, Ljubljana** Pouk šiva-
in industrijo. nega **vezenja** brez p. ačen.

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Posojilnica v Logatcu
r. z. z. o. p.

Vabilo
k
rednemu občnemu zboru
ki se vrši

dne 15. avgusta 1926 ob 14. uri v posojilnični pisarni v Doljem Logatcu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva in predlog o razdelitvi dobička.
3. Odobrenje računa za leto 1925.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
6. Nasveti in predlogi zadržnikov.

Ravnateljstvo.

! Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično
snaženje in vsakovrstno bar-
vanje oblik.

ANTON BOC 68-1
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6
I. nadst. Glince-Vič 46

L. Mikuš
Ljubljana, Mostni trg 15
p. poročila svoje zbirke
deležnikov in solist-
kov ter spremljajo-
ga pale.

Papirni in krevčarski izdelki in izdelki

**Obnovite
naročnino!**

Najstarejša slovenska plesarska
in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gosposvetska c. 2
(dvorišče kavarne „Evropa“)

Se priporoča. — Izvršitev točna,
cene zmerno. 78-T

ADVOKAT 2202

dr. Avg. Reisman

javi, da je otvoril svoje **PISARNO**
v **Mariboru**
Gregorčičeva ulica št. 22

Mehanično umetno vezenje
zastorov, perila, monogramov,
oblik, fino belo in barvasto ažu-
riranje, entlanje, predtiskanje

Matek & Mikeš,
Ljubljana, Dalmatinska 13

Najfiniša izvršitev, brezkonkurenčne cene,
najkvalitetneša postrežba. 118-T

15 letno jamstvo
najpopolnejši **STOEWER** šiva-
valni stroji s pogreznjivim
transporterjem (grabeljo) s
z enostavnim premikom je
pripravljen za štopanje, ve-
zenje ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Šelenburgova ulica 6/1.
Telefon št. 980 219-L

Felix Toman,
kamnosečki mojster
v Ljubljani, Resljeva cesta 30

pr poročila bogate zalo-
ge nagrobnih spomeni-
kov od marmorja in
granita, plošče za
grobnice, marmorne
plošče za mobilije po
najnižjih cenah.

Gospodična 2178
s trg. akademio in triletno prakso,
vešča srbo-irvaščine, slovenščine
in nemščine, stenografije, stroje-
pisja ter vseh pisarniških del, želi
spremeniti službo. Ponudbe pod
2178 ali 2178* na upr. Slov. Naroda.

J. Stjepušin
— Sisak —
preporuča
najbolje tambura, žica
partitura, škola
ostale potreb-
štine za svo
glazbela Odli-
kovan na pe-
risko izloži. — Cjenici franko

OD OBLIKE

inserterata je odvisen uspeh, ki
ga hočete doseči, ako kaj kupu-
jete, prodajate, dajete v najem,
iščete ali oddajate službe, sta-
novanje, trgovske lokale, i. t. d.

Evo zlatnik!

Poglejte si ga
dobro
kako je lep in
blesteč zlatnik po 10 fr.!

Kupite si še danes

ZLATOROG i pentinovo milo
in prepričajte se o njegovi nedosegljivi
kakovosti

Ako Vam je sreča mila,
boste našli pri vporabi tudi
Vi skriti zaklad

pristni zlatnik
po 10 frankov!

Originalna Stollwerck
čokolada in karamele
često potvorbene ali nikdar dosežene v kvaliteti, dobivajo se ponovno v
vseh boljših trgovinah. Ako bi se kje ne dobile, obrnite se na gen. zastop.
Fr. Srdar & Co., Zagreb, Krajiška ul. 32.

:: Zastopnika ::
za stroko krojaških potrebščin in konfekcije s sedežem v Ljubljani ali
Mariboru, spretnega, najbolje uvedenega,
- sprejme češkoslovaška tekstilna tvornica. -
Ponudbe z referencami pod „AKCIJSKA DRUŽBA 1409“ na anončno
ekspedicijo **PIRAS d. d., PRAHA, Jindř. Šafa 18.** 2203

Novost za Ljubljano bodo
!! „MARA-čevlji“ !!
V ponedeljek, 2. avgusta **OTVORIM** na Sv. Petra cesti št. 30
trgovino čevljev znam. „Mara“
Čevlji znamke „Mara“ niso tovarniško blago, marveč ročno delo in bodo
trpežni, najelegančajše oblike in najcenejši!
K ogledu Vas vabi uljudno
5778 a **J. Marchetti, trgovina „Mara“-čevljev in usnja.**

Ne prosimo milosti!
nego proizvajamo v naši zadrugi najlepše izdelano in najceneje vsakovrstno
železno, medeno in leseno poh. štvo. peči, štedilnike, trgovske in lite
ključavnice, emajlirane tablice, otroške vozičke, ledne omare itd.
največje izbire.

Zato, predno kupite
zahtevajte od nas
ponudbo ali si pogledajte naše proizvode v zalogi brez obveze, da kupite.

Z. P. N. zadruga ratnih invalida,
Zemun. Glavno skladišče.
Podružnice:
Anton Kobi **Zemun, Zelj. privozna c. 19.**
Beograd, Kosmaška ul. 30. (b vsi duvanski magazin.)